

Jihočeská universita v Českých Budějovicích

Teologická Fakulta

Katedra pedagogiky

Akademický rok 2016/2017

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Sociokulturní skupina křesťanů ve vnímání vysokoškolských studentů

Vedoucí práce: doc. PhDr. Ludmila Muchová, Ph.D.

Autor práce: Anna Bartáková

Studijní program: Vychovatelství

Studijní obor: Pedagogika volného času

Ročník: 3

Prohlašuji, že jsem svou bakalářskou práci vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Anna Bartáková

Děkuji své vedoucí bakalářské práce **doc. PhDr. Ludmile Muchové Ph.D.** za cenné rady, připomínky, metodické vedení práce, morální podporu a její pevné nervy, které s mou osobou měla v závěru psaní této práce. Děkuji paní Muchové především za neocenitelnou inspiraci při celém průběhu studia.

Na tomto místě bych chtěla poděkovat své rodině, přátelům a především své mamince Lence, za obrovskou podporu, lásku a trpělivost, kterou se mnou má a mají, nejen po celou dobu studia.

Zároveň bych chtěla poděkovat Mgr. Tereze Romanovské za pomoc při formální úpravě a celkovou pomocnou ruku, kterou mi nabízela nejen při psaní bakalářské práce. Zároveň děkuji všem svým respondentům, bez jejichž výpovědí, by tato práce nenaplnila cíl.

Obsah

Obsah.....	4
Úvod.....	6
1 Kultura.....	8
1.1 Multikulturalita	9
1.2 Socializace	9
1.3 Sociokulturní skupina	10
1.4 Náboženská pluralita.....	10
1.5 Sekularizace.....	12
1.6 Ateisté	13
1.7 Křesťané ve vnímání společnosti	14
1.8 Vysokoškolští studenti	15
2 Křesťanství a jeho učení.....	17
2.1 Víra a člověk	17
2.2 Bible.....	18
2.3 Křesťanská etika - lidská důstojnost.....	18
2.4 Blaženost.....	18
3 Slavení svátků	19
3.1 Vánoce.....	19
3.2 Velikonoce.....	20
3.3 Poutě	21
3.4 Narození dítěte.....	22
3.5 Manželství	23
4 Postoje, sociální učení, stereotypy	24
4.1 Postoj.....	24
4.2 Předsudky a stereotypy.....	25
5 Shrnutí teoretické části	27
6 Praktická část	28
6.1 Metodologie výzkumu	28
6.2 Cíle šetření a základní výzkumná otázka	28
6.3 Metody použité ve výzkumném šetření	29

6.4 Respondenti	30
6.5 Popis rozhovorů	32
6.6 Vyhodnocení výzkumného šetření.....	33
6.7 Vyhodnocení výzkumného šetření.....	39
Závěr	42
Seznam použité literatury a dalších informačních zdrojů	43
Seznam použitých zkratk, obrázků, grafů, tabulek, příloh	46
Přílohy.....	I
Abstrakt	63
Abstract	64

Úvod

Pro zpracování bakalářské práce jsem si vybrala téma “ Sociokulturní skupina křesťanů ve vnímání vysokoškolských studentů”.

Toto téma jsem si vybrala, protože je mi svým způsobem blízké. Byť jsem studentka kombinovaného studia, věkem při troše dobré vůle patřím k “prezenčním vysokoškolským studentům”. Dalším důvodem je i mé “zařazení” mezi neaplikující - nevěřící křesťany. Mohu tedy říci, že tato bakalářská práce je de-facto psaná z pohledu, jako bych byla jedním z respondentů. I přes tuto “subjektivní realitu”, se snažím o co nejvíce objektivní pohled na tuto problematiku.

Tak jako mé vyhraněné názory na křesťanství, a víru všeobecně, změnilo mé studium na teologické fakultě, zajímalo mě co, nebo kdo změnil názory respondentů. Cílem mé práce samozřejmě není změnit názory respondentů, ale jedním z cílů je zastavit se v dnešní době a zamyslet se nad svými postoji na dané téma. Tímto tématem jsou křesťané a jejich víra.

Z čeho jejich názory, jako nevěřících, vycházejí? Jsou jejich názory podložené, nebo je to výchovou, jejich zkušenost nebo co za jejich postoji stojí.

V této práci bych chtěla poukázat, jak dnešní mladá generace vnímá křesťanství jako celek. Vybrala jsem si sedm respondentů z mého okolí, kteří v polos-struktuovaném rozhovoru odpovídali na předem připravené otevřené otázky. Z rozhovorů mohu zkoumat příčiny, názory a postoje respondentů.

Pro podklad k praktické části mi posloužila teoretická část, která se skládá ze stručného vymezení základních pojmů, které se týkají tématu této bakalářské práce. Schválně zmiňuji stručné vymezení, je to z toho důvodu, že téměř každý teoretický pojem je natolik obsáhlý, že by si zasloužil samostatnou bakalářskou práci. Mou stěžejní prioritou však byla výzkumná část.

Teoretická část se skládá ze šesti kapitol. V první kapitole se věnuji vymezení základních pojmů - kultura, multikulturalita, sociokulturní skupiny. Dále se v první kapitole věnuji sekularizované společnosti a pluralitě v náboženství. Ve druhé kapitole se zabývám učením církve a křesťanskou etikou a lidskou blažeností. Následující kapitola se zabývá slavením “základních” svátků a důležitých událostí v životě věřících i nevěřících. Snažím se zde o dvojí pohled na stejnou věc. V páté a předposlední kapitole teoretické

části se zabývám předsudky a stereotypy. Šestá kapitola je pouhým, shrnutím teoretické části s odkazem do části praktické.

V poslední sedmé kapitole se věnuji praktické části, tato část má formu kvalitativního šetření. Zprvu vysvětluji použitou metodologii a samotné šetření, dále popisuji respondenty a rozhovory. Otázky jsou zformulované, tak jak mě napadaly z návaznosti z teoretické části a dále z otázek, které mě napadaly po celou dobu studia. V poslední části vyhodnocuji získaná data.

1 Kultura

Pojem kultura má původ z latinského “cultura”, což v překladu znamená pěstování či vzdělávání.

Všechno, co lidé za svoji historii vytvořili a tím pádem je odlišuje od zbytku přírody, můžeme nazývat **kultura**. Pokud hovoříme o materiální stránce kultury, máme na mysli budovy, stavby, města, průmyslové stavby. Do kultury ovšem také patří řeč, knihy, pravidla, hodnoty, náboženství, myšlenky, způsob života jako takový, tradice, zákony apod., v tom to případě mluvíme o duchovní stránce kultury.

Lidé naneštěstí nejsou tak dobře vybaveni pro život v přírodě jako zvířata, díky tomuto se spojují do skupin. Každý člověk se narodí jako příslušník nějaké skupiny a musí se přizpůsobit místním a přírodním podmínkám typické pro danou skupinu. Do dalších životních podmínek vstupujeme, a tudíž se přizpůsobujeme, později během celého života. Jinak se přizpůsobují lidé přírodním podmínkám v Evropě a jinak například v Africe.

Dle Léviho-Strausse je kultura řád a organizace, kterou člověk vnáší do živelnosti a chaosu přírody.

Vědci se zabývají otázkou, co je to podstatné co přináší řád do živelnosti přírody. Podle Sigmunda Freuda se lidská kultura liší od přírody:

- to jak se lidé dokáží chránit před přírodou
- to jak lidé mezi sebou uspořádají své vztahy

S. Freud považuje za nejdůležitější pro každou skupinu to, aby potlačili své pudy a neuspokojovali je na úkor ostatních. Zejména se jedná o pud, který způsobuje největší problém a to pud pohlavní. Pohlaví - genitální láska je zdrojem nejsilnějších zážitků a uspokojení. Závislost na vnějším světě vede k institucionálnímu organizování sexuálních vztahů.

Základním pravidlem, které se prolíná de-facto ve všech kulturách je zákaz incestu (sexuální vztah mezi pokrevně příbuznými lidmi).

Kultura je hromadný výtvar konání všech lidí, kteří prohlubují kulturní odkaz svých předků.¹

¹ Srov. FALTÝN, J. Multukulturní andragogika, s. 3-6.

1.1 Multikulturalita

Slovo, které v posledních letech stoupá na významu. Toto slovo se může zdát nové, moderní, ale pokud se zamyslíme nad jeho obsahem, tak je staré jako lidstvo samo.

Jak uvádí Lévi-Strauss je mnohem více lidských kultur než lidských ras, přičemž dvě kultury, které jsou dílem lidí stejné rasy, se mohou lišit stejně nebo více než dvě kultury, náležející dvěma rasově vzdáleným skupinám.²

Faltýn uvádí multikulturalitu jako stav společnosti, kterou sdílejí příslušníci různých kultur. Jde o společenskou situaci koexistenci skupin. Multukulturalita se nezabývá vztahy a procesy mezi skupinami, ale zabývá se třeba tím, jakou povahu sociokulturní skupiny mají.³

1.2 Socializace

Socializace vychází z latinského socialis což se překládá jako družný, spojenecký, polidštěný.

Nakonečný popisuje socializaci jako velmi komplexní proces přeměn, které začínají osvojováním základních kulturních návyku, později řeči, osvojuje si společenské hodnoty, normy chování až po vpracování se do různých rolí. Proces socializace začíná již v novorozeneckém věku v rodině, pokračuje ve škole, v zaměstnání, může být ovlivněn například masmédií, ale i příslušností k různým skupinám jak pracovním, tak zájmovým a jiným.

Základy se vytváří primární socializací, která se uskutečňuje v rodině v procesu rodinné výchovy, která je průvodcem vlivu dané kultury, cílem rodinné výchovy je provést uvést jedince do příslušného kulturního prostředí, naučit ho orientaci v tomto prostředí plném symbolů a společenským standardů. Na primární socializaci navazuje sekundární, kde se k vlivu dostávají společenské instituce jako je škola, příslušné věkové skupiny, média a ještě později pracovní prostředí.

Socializace trvá po celý život, vzorce chování se lidé musí učit, pokaždé když procházejí nějakými životními změnami.⁴

² Srov. LÉVI-STRAUSS. C. Rasa a dějiny, str.8-13

³ Srov. FALTÝN. J. Multikulturní andragogika, str. 23

⁴ Srov. NAKONEČNÝ M., Sociální psychologie str. 57-60

1.3 Sociokulturní skupina

Sociální psychologie rozlišuje společenství, tj. soubory osob, které se více či méně náhodně sešly, anebo skupiny, které se dělí na velké a malé. Každá sociální nebo sociokulturní skupina je sdružení lidí, mezi nimiž se vytvořily nějaké vzájemné vztahy.

Všechny skupiny, ať minoritní nebo majoritní, jsou součástí společnosti a spolu-utváří identitu společnosti.

Sociokulturní skupiny se vyznačují určitou historií - propojením s minulými generacemi, slovní zásobou, společným cílem, názorem, přesvědčením.

V kontextu této práce je sociokulturní skupina křesťanů nebo nekřesťanů velkou sociální skupinou. Tyto velké skupiny se vyznačují velkým počtem členů, kteří se obvykle vzájemně neznají a nekomunikují každý s každým. Jak bylo řečeno, mají společný cíl, názor, přesvědčení, ideologii, symboly, obřady. Takovéto skupiny poskytují svým členům určitý pocit bezpečí a podpory.⁵

V dnešní době můžeme sledovat negativní postoje vůči těmto skupinám. Můžou to zapříčinit sociální či estetické aspekty, jiné morální hodnoty, nebo strach z neznámého. Společnost by však měla ocenit sociokulturní diverzitu jako přínosnou a užitečnou, neboť může vznikat interkulturní dialog. Tento dialog nám poslouží jako zdroj informací, které můžou být užitečné k budování naší či celo-spoolečenské identity a taktéž jako východisko pro prospěšnou vícestrannou kooperaci.⁶

1.4 Náboženská pluralita

Pluralita překládána jako mnohost či četnost. Pluralita se používá i ve spojení s náboženstvím. Různá světová náboženství popisují tutéž skutečnost, jen zcela různými způsoby. V České republice se kromě tradičních náboženských společností (za které se považují především církve a židovské náboženské obce) vyskytuje i množství společností, které jsou v naší kulturní oblasti vnímány jako poněkud netradiční či alternativní či nové. Halík uvádí, že náboženská orientace je dnes věcí svobodné individuální volby. Náboženství se ocitla v tržní situaci, tudíž si vzájemně konkurují. V tomto prostředí si jakákoliv náboženská skupina nemůže prosadit své univerzalistické nároky, tím však roste

⁵Srov. FALTÝN. J. Multikulturní andragogika, s. 88-89

⁶Srov. vzdělávací program Člověk v tísni [online] [cit.10.3.2017].
Dostupné z: <<https://www.varianty.cz/interkulturni-vzdelavani>>.

nejen tolerance, ale také i fanatismus. Halík taktéž uvádí že: “v budoucnosti budeme podle Bergera svědky narůstání jak náboženského fundamentalismu, tak postmoderního bezbřehého relativismu. Náboženství to je tedy pře-nesnadný úkol najít střední cestu mezi oběma neblahými extrémy: fanatismem a relativismem”.⁷

Dle českého statistického úřadu se v roce 2001 nacházelo na území České republiky 21 registrovaných církví - viz tabulka č. 1. V roce 2011 jich bylo už o 11 více viz tabulka č. 2.

Círky a náboženské společnosti registrované podle zákona č. 308/1991 Sb.

Název církve, náboženské společnosti	Datum registrace, resp.recepce (rok 1991)	2001	2011
Apoštolská církev	1989	4 565	4930
Bratrská jednota baptistů	1951	3 622	3 208
Církev adventistů sedmého dne	1951 (1952-56 odňato)	9 757	7 391
Církev bratrská	1951	9 931	10 865
Církev československá husitská	1920	99 103	39 229
Církev Ježíše Krista Svatých posledních dnů	1. 3. 1990 ¹⁾	1 366	923
Církev řeckokatolická	recepce z Rakouska-Uherska ²⁾	7 675	9 883
Církev římskokatolická	recepce z Rakouska-Uherska	2 740 780	1 082 463
Česobratrská církev evangelická	recepce z Rakouska-Uherska	117 212	51 858
Evangelická církev a. v. v ČR	recepce z Rakouska-Uherska	14 885	6 632
Evangelická církev metodistická	1951	2 694	1 949
Federace židovských obcí v ČR	recepce z Rakouska-Uherska	1 515	1 129
Jednota bratrská	recepce z Rakouska-Uherska	3 426	2 152
Křesťanské sbory	1956	6 927	3 450
Luterská evangelická církev a. v. v ČR	19.1.1995	5 412	2 589
Náboženská společnost českých unitářů	1930	302	155
Náboženská společnost Svědkové Jehovovi	1.9.1993	23 162	13 069
Novoapostolská církev v ČR	1956	449	96
Pravoslavná církev v českých zemích	recepce z Rakouska-Uherska	22 968	20 533
Slezská církev evangelická a. v.	recepce z Rakouska-Uherska	14 020	8 158
Starokatolická církev v ČR	recepce z Rakouska-Uherska	1 605	1 730

Zdroj: český statistický úřad⁸

1) registrace na základě usnesení Vlády ČR ze dne 21. 2. 1990 č. 51. 2.

2) 1950-68 odňato

⁷Srov. HALÍK, T. náboženství a společnost [online], © 2007 [cit. 17.3.2017].

Dostupné z: <<http://halik.cz/cs/tvorba/clanky-eseje/nabozenstvi-spolecnost/clanek/40/>>.

⁸Srov. *Základní rozdělení věřících podle způsobu deklarace víry k 26. 3. 2011 a hlavní charakteristiky věřících* © 2011 [cit. 11.3.2017].

Dostupné z: <<https://www.czso.cz/documents/10180/29508960/1702201402.pdf/35de35a0-fb2d-4921-9416-7d01fb0c8e05?version=1.0>>.

Círky a náboženské společnosti registrované podle zákona č. 3/2002 Sb

Název církve, náboženské společnosti	Datum registrace	2001	2011
Církev Křesťanská společenství	20.6.2002	4012	9377
Obec křesťanů v České republice	4.9.2002	-	883
Mezinárodní společnost pro vědomí Krišny hnutí Hare Krišna	21.11.2002	294	673
Česká hinduistická náboženská společnost	25.11.2002	-	427
Ústředí muslimských obcí	17.9.2004	.	1 437
Ruská pravoslavná církev, podvorje patriarchy moskevského a celé Rusi v České republice	26.5.2007	.	5 817
Buddhismus Diamantové cesty linie Karma Kagjü	8.6.2007	.	3 484
Višva Nirmala Dharma	14.7.2007	.	1 098
Církev živého Boha	15.12.2007	.	371
Církev Nová naděje	3.9.2009	.	430
Církev Slovo života	6.8.2010	.	850

Zdroj: český statistický úřad⁹

1.5 Sekularizace

Sekularizace má několik významových rovin. Poprvé byl tento termín použit v souvislosti s vyvlastněním církevního majetku. Označoval přechod věcí, osob či funkcí z oblasti náboženské do oblasti sekulární. Další význam tohoto slova pochází z kanonického práva, kde se pojmem sekularizace označoval odchod osoby z náboženské sféry (konkrétně z kláštera) a návrat do sféry světské. Náboženská osoba se tak stala osobou sekulární. Další významovou rovinou termínu sekularizace vychází z latinského slova saeculum, což se překládá jako století, věk, ale i svět. Z tohoto překladu můžeme vidět teologické dělení světa na tento svět a jiný svět, tedy dělení světa na oblast náboženskou nebo světskou.¹⁰

Dnešní výklady vycházejí z interpretací Emila Durkheima a Maxe Webera, kteří proces úpadku náboženství chápou jako přizpůsobování se náboženských skupin světu současnému a odmítání jistých prvků náboženství lidmi, což se projevuje zejména nízkou účastí při náboženských svátcích, rituálech a poklesem členské základny. Na obecné rovině lze říci, že sekularizace znamená pokles na významu náboženských institucí. Proces sekularizace zahrnuje ztrátu politické a sociální významnosti.

⁹Srov. *Základní rozdělení věřících podle způsobu deklarace víry k 26. 3. 2011 a hlavní charakteristiky věřících*©2011[online][cit.11.3.2017].

Dostupné z: <<https://www.czso.cz/documents/10180/29508960/1702201402.pdf/35de35a0-fb2d-4921-9416-7d01fb0c8e05?version=1.0>>.

¹⁰ NEŠPOR, Z. R., LUŽNÝ, D. Sociologie náboženství, str. 78-79

Naopak jiný pohled na sekularizaci mají američtí sociologové Star a Bainbridge, kteří došli k názoru, že sekularizace není žádným koncem náboženství. Považují tento jev za jednu z fází normálního cyklického vývoje náboženství. Sekty se proměňují v církve, církve po nějaké době slábnou, avšak objevují se inovace, nové směry, nové kultury.¹¹

Dle českého statistického úřadu vidíme, (viz tabulka č.3) snižující se základnu věřících.¹²

Věk	Věřící celkem			V tom					
				Hlásící se k církvi			Nehlásící se k církvi		
	abs.	% podíl z		abs.	% podíl z		abs.	% podíl z	
		úhrnu	věk.s k		úhrnu	věk.s k		úhrnu	věk.sk
Celkem v tom:	2 168 952	100,0	20,8	1 463 584	100,0	14,0	705 368	100,0	6,8
0 – 14	195 495	9,0	13,1	147 395	10,1	9,9	48 100	6,8	3,2
15 - 19	87 168	4,0	15,1	57 509	3,9	10,0	29 659	4,2	5,2
20 - 29	234 219	10,8	16,8	136 348	9,3	9,8	97 871	13,9	7,0
30 - 39	309 628	14,3	17,7	180 647	12,3	10,3	128 981	18,3	7,4
40 - 49	259 869	12,0	18,7	155 278	10,6	11,2	104 591	14,8	7,5
50 - 59	285 373	13,2	20,2	179 920	12,3	12,7	105 453	14,9	7,5
60 - 69	367 290	16,9	28,1	260 417	17,8	20,0	106 873	15,2	8,2
70	427 020	19,7	39,4	344 321	23,5	31,8	82 699	11,7	7,6
nezjištěno	2 890	8,1	8,1	344 321	0,1	4,9	1 141	0,2	3,2

Zdroj: český statistický úřad

1.6 Ateisté

Ateismus, slovo, které pochází z řeckého “atheos”, ted a-theos, což znamená “bez boha”. “Přirozená” definice říká, že ateismus je nevíra v Boha. Kdokoliv kdo v sobě nemá víru v žádného Boha je tedy ateistou.

¹¹ VÁCLAVÍK, D. Náboženství a moderní česká společnost, str. 30-32

¹² Srov. *Základní rozdělení věřících podle způsobu deklarace víry k 26. 3. 2011 a podle věku* © 2011[online] [cit. 11.3.2017].

Dostupné z: <<https://www.czso.cz/documents/10180/20551795/17022014a02.pdf/3cb6b892-beec-4ea3-8a7e-5444ab95dae8?version=1.0>>.

Halík však ateisty řadí do několika skupin:

- nevěřící - tedy člověk, který nesdílí náboženskou víru, avšak respektuje ji u druhých a nevidí v ní nic špatného.
- relativní a-teista - odmítá “jen” určitou podobu teismu
- agnostik - člověk, který ví, že neví, zda Bůh existuje
- naivní ateista - ten, který věří, že ví, že Bůh neexistuje
- apateista / náboženský analfabet - takovýto člověk náboženství ignoruje, otázky po smyslu života ho nezajímají, stačí mu povrchně konzumovat svět - praktický materialista
- vulgární ateista – člověk, který má negativní názory na náboženství, které se nezakládají na pádných argumentech - povětšinou jde o předsudky
- militantní ateista - náboženství považuje za škodlivé a aktivně se proti němu vystupuje
- ateista - antiklerikál - tento člověk odmítá pozemský “boží” personál, následně odmítne i jejich víru a Boha
- ateista - kritik náboženských představ - má své vlastní představy o náboženství, víře a církvi - většinou jsou tyto představy směšné a infantilní (dobrymi argumenty se dají tyto představy lehce zbořit)
- zarmoucený/ protestující ateista - člověk který víru nepřijal či ztratil v konfrontaci se zlem a utrpením ve světě či vlastním životě

Halík uvádí, že tento “výčet” skupin ateistů není zcela úplný. Zajisté se vyskytují další “pojmenované” skupiny.¹³

1.7 Křesťané ve vnímání společnosti

Je nebo není křesťanství určeno pro moderní - mladé lidi? Měli by se mladí lidé zabývat něčím, co se stalo před dvěma tisíci lety?

Dle Kodeta v křesťanství ale nejde především o složitost, nauky, zvyky, rituály nebo snad dokonce morálku. Dle něj je skutečně podstatná osobní zkušenost s Bohem, skrz kterou Bůh “vysvětlí” vše co člověk do té doby načel, slyšel a co se ho dotýká. Bez této zkušenosti se člověk těžko vyrovnává s náročnými věcmi, které prožil a které jsou kolem

¹³ Srov. HALÍK, T. Není ateista jako ateista, [online] © 2015 [cit. 3.3.2017].
Dostupné z: <<http://halik.cz/cs/tvorba/clanky-eseje/clanek/221/>>

něj v průběhu celého života. Křesťanství má co nabídnout každému hledajícímu člověku.¹⁴

Podle Hamplové se každoročně zvyšuje počet lidí, kteří se přestávají hlásit k nějaké víře. V roce 2008 se počet ateistů dostal na 73 %, avšak konstantně zůstává 10 % lidí, kteří pravidelně - minimálně jednou do měsíce navštěvují kostel.

Na základě projektu Mladé fronty DNES “Studenti čtou a píší noviny”, kde více jak 25 tisíc studentů zpracovává články na dané téma, Muchová ve své knize: Budete mými svědky, analyzuje články studentů středních škol k tématu víry a náboženství. Tato analýza ukazuje, na ztrátu víry v České republiky především zásluhou komunistického režimu. Pro mladé lidi v dnešní době nemá náboženská víra v jejich životech místo. Vnímají ji poněkud stereotypně a jako záležitost “nižší” vrstvy lidí.

Hamplová na základě kvantitativního výzkumu (2008) zjistila, ne negativní pocit ke křesťanům jako takovým, ale spíše k instituci křesťanství. Lidé nechtějí být vázáni pravidly, a tak hledají alternativní způsoby pro své pojetí víry.¹⁵

1.8 Vysokoškolští studenti

Studentem vysoké školy je dle české právní normy: “je to osoba, která se soustavně připravuje na budoucí povolání na vysoké škole, nejdéle však do 26 let věku a to studiem na vysoké škole v rámci akreditovaného studijního programu, tj. bakalářského, magisterského nebo doktorského studijního programu (nikoli ale formou kombinovaného studia)”.¹⁶ Tato definice nabízí formální pojetí studenta.

Mladí lidé mohou studium na vysoké škole prožívat různými způsoby. Jsou studenti, kteří berou své studium vážně, soustředí se na něj, jsou rádi za možnost studovat, připravují se na profesní život i pomocí stáží, odborných brigád apod. Na druhé straně jsou studenti, kteří pouze “využívají statutu studenta” a žijí bohémský studijní život. Tím je myšleno, odkládání povinností na dobu neurčitou - na začátek/konec zkouškového období, užívání si společenských, kulturních a sportovních událostí s ostatními studenty apod.

Vysokoškolští studenti jsou určitou sociokulturní skupinou. Mají společný jazyk, ve většině případů společný cíl (dokončení studia), prodloužení dob studia, oddalování

¹⁴ Srov. KODET, V. Dnešní člověk a křesťanství [online] © 2016 [cit. 8.3.2017].

Dostupné z: <<http://www.vojtechkodet.cz/video/kurz-beta/dnesni-clovek-a-krestanstvi.html>>

¹⁵ Srov. MUCHOVÁ, L. Budete mými svědky, str. 86-97

¹⁶ §12 - §15 zákona č. 117/1995 sb. o státní sociální podpoře. In: *Sbírka zákonů*. 26. 5. 1995. ISSN 1211-1244

pracovního procesu. Sdružují se do dalších podskupin - ať už osobně nebo pomocí moderních sociálních technologií. Mají podobné (levné) stravovací návyky. Ve společnosti jsou studenti chápány jako prokrastinující lidé. V současných výzkumech můžeme nalézt, že ne vždy tomu tak je.

2 Křesťanství a jeho učení

Křesťanství je světově rozšíření monoteistické náboženství, které je blízké judaismu a islámu. Toto náboženství vzniklo v prvním století v prostředí židovské Palestiny, jako učení následníků Ježíše Krista.

Základním kamenem je víra v jediného Boha, který v sobě však obsahuje tři osoby, říkáme mu trojjediný. Tyto tři osoby jsou Bůh Otec, Bůh Syn a Duch svatý.

Křesťanství je dnes pravděpodobně nejrozšířenějším náboženstvím světa. Je založeno na uctívání Ježíše Krista, jako Božího syna jedinečného Božího zjevení lidského pokolení.

Poklad víry jako takové, byl svěřen církvi. Církev má za sebou dvoutisíciletou historii, žila a žije v nejrůznějších podmínkách a prakticky žije ve všech národech, kulturách a přesto všem lidem předává jejich jazyk, jejich způsob myšlení i vyjadřování v jednu a tutéž víru.¹⁷ Církev, i když sdružuje věřící různých jazyků a kultur jednohlasně vyznává:

- **jedinou víru, kterou přijala od Pána Ježíše Krista, a to, prostřednictvím jediné apoštolské tradice**
- **jednoho Boha: Otce, Syna i Ducha svatého**
- **a ukazuje jedinou cestu ke spáse.**¹⁸

2.1 Víra a člověk

- “Víra je především osobní přilnutí člověka k Bohu a vztahuje se ke dvěma skutečnostem: k Bohu a k jeho pravdě.”
- “Boha úplně poznáváme, když věříme.”¹⁹
- “Víra je nezasloužený Boží dar”
- “ Víra je dosažitelná pro toho, kdo po ní touží, kdo o ni pokorně prosí.”
- “ Ve víře máme být vytrvalí, neboť kdo vytrvá až do konce, bude spasen.”
- “ Víra často bývá prožívána v temnotě a je podrobována zkouškám.”²⁰

¹⁷ Srov. Průvodce katechismem str.30

¹⁸ tamtéž

¹⁹ Srov. Průvodce katechismem str.27

²⁰ Srov. Průvodce Katechismem str.28

2.2 Bible

Předávání víry, potřebovalo a potřebuje neustále pevný a jasný základ všeho. Tímto základem je písmo svaté, jež je písemným záznamem téhož hlásání spásy. Písmo svaté je Boží řeč, z vnuknutí Ducha svatého, zachycené učení apoštolů, které pastýři církve věrně uchovávali, vykládali a šířili.²¹

2.3 Křesťanská etika - lidská důstojnost

Základem lidské důstojnosti je, že každý člověk je jedinečnou osobností, a jako takový je stvořen k Božímu obrazu. Člověk není jen hmotné tělo, ale i duše, která není vázána fyzikálními zákony, proto má člověk svědomí, umí milovat, odpouštět, vytváří umění a má vztah k náboženství. Člověk je obdařen rozumem, kterým je schopný poznat Boha a je schopen pochopit řád věcí stanovený Stvořitelem.

2.4 Blaženost

Blaženost je pravé a konečné štěstí člověka. Takto si ji připravil Bůh. Blaženost v nebeském království přesahuje lidský rozum. Je plodem nezaslouženého Božího daru. Slíbená blaženost staví lidi před rozhodující mravní volby. V katechismu se píše, že tyto volby: “vybízí nás, abychom očistili své srdce od nízkých pudů a abychom hledali nade vše lásku k Bohu. Učí nás, že pravé štěstí není ani v bohatství nebo blahobytu, ani v lidské slávě nebo moci, ani v žádné lidské činnosti, nýbrž pouze v Bohu, prameni veškerého dobra a lásky. Desatero, horské kázání a apoštolská katecheze popisují cestu, která vede do nebeského království”.²²

²¹ Srov. Průvodce Katechismem str.18

²² Srov. Průvodce Katechismem str. 253-254

3 Slavení svátků

Slavení je něčím neobvyklé, v dnešní uspěchané době, je to důvod zastavit se uprostřed všedního života. Chvilé na odložení shonu, chvílí, kdy máme čas pro druhé i pro sebe.

V současnosti však slavení začíná být uměním. Často slavení jakékoliv události sklouzne k rutině a formálnosti.

Z hlediska četnosti můžeme rozlišovat dva základní typy svátků; významné jedinečné události, např. narození nebo svatba, a periodicky se opakující svátky, ale i hodnoty trvale přítomné se čas od času připomínají, třeba hodnoty přírodního řádu, kultury a společenského života. Sem patří třeba svátek Nového roku, den díků za úrodu, svátky a výročí založení.²³

„Svátek lze charakterizovat jako, přerušení všedních aktivit se vytváří prostor pro touhu po radosti; staví se do popředí hlubší vrstvy života, tj. hodnoty nebo to, co se za ně považuje; vytváří se společenství, slaví se společně, a tím se společenství posiluje (třeba rodinné společenství ve výroční den svatby rodičů).

Slavení svátků a dalších důležitých událostí jsou dny se zvláštním náboženským nebo společenským významem, tyto události provázejí celý život křesťanů i nekřesťanů. Některé svátky, jako jsou především Vánoce, Velikonoce, slaví povětšinou všichni. Lišit se mohou průběhem oslav, nebo důvodem.

3.1 Vánoce

První slavnosti Vánoc jsou datované 25. prosince 336 v Římě. Pro křesťany na celém světě jsou Vánoc společně s Velikonocemi velmi významným svátkem. Vánoce pro křesťany znamenají den narození Ježíše Krista.

„Křesťanská doba vánoční začíná podle římské liturgie slavností Narození Páně. Slavnost má vigílii (katolické večerní bohoslužby konané v předvečer svátku) a oktáv (v katolické církvi se slovo oktáv používá pro označení osmi dní po svátku).“²⁴

²³ RICHTER, K. Liturgie a život, co bychom měli vědět o mši, o církevním roku a smyslu liturgie. Praha: Vyšehrad, 1996. str. 184

²⁴ VAVŘINCOVÁ, V. Malá encyklopedie Vánoc, str. 18.

V České republice jsou Vánoce pro většinu lidí stále svátkem nenáboženským a bez zásadního množství křesťanských prvků. Vánoce jsou pro Čechy “ateistický” svátek. I přes sekularizovanou společnost, jsou Vánoce největší oslavou z celého roku.

Setkání s rodinou, předávání a dostávání dárků, zdobení stromečku, požívání kapra, salátu, cukroví a některé symboly, jako třeba betlém, koledy, zapalování svíček, jsou zvyky a tradice, které můžeme najít víceméně v každé domácnosti. Tyto tradice mají kořeny v pohanské slavnosti slunovratu nebo v lidové magii.

3.2 Velikonoce

Velikonoce jsou pro křesťany důležitější svátek než Vánoce. Odpovídají tomu tak přípravy a samotný průběh těchto svátků. Velikonoce jsou oslavou Ježíšovy smrti a jeho následného Vzkříšení. Přípravy na velikonoce i průběh těchto svátků má svá pravidla, které se přesně dodržují. Velikonocům předchází období duševní i tělesné přípravy.

Postní doba, která trvá 40 dní, začíná Popeleční středou a končí Bílou sobotou. V průběhu postní doby se křesťané soustředí na modlitbu, pokání, odpuštění. Po Velikonocích nastává velikonoční doba, která trvá 50 dní až do letnic - to je svátek Seslání Ducha Svatého na Apoštoly.

Velikonoce jsou chápány i jako vysvobozující událost pro všechny lidi. Smrt je přemožena a není definitivní. Hřích může dojít ve křtu k odpuštění. Velikonoce jsou svátkem naděje na věčný život, po boku Ježíše Krista.

Poslední velikonoční týden čtyřiceti-denní postní doby se slaví na památku Kristova utrpení a smrti. Hlavní dny, tzv. triduum cacrum (svaté třídní) zahrnují Zelený čtvrtek, který připomíná poslední večeři Páně se svými učedníky, Velký pátek, den slavený ve jménu spásného ukřižování, a Bílou sobotu, která je jakousi přípravou velikonoční noci. V tyto dny se slaví velmi stará liturgie, kde v centru dění je smutek a pokání.

Neděle Zmrtvýchvstání neboli Boží hod velikonoční začíná sobotním západem slunce. Poté následuje velikonoční bdění. Součástí této slavnosti je zažehnání ohňů a svíček.

Velikonoční doba končí osm týdnů od této neděle Zmrtvýchvstání a to slavností Seslání Ducha svatého.

V nekřesťanském pojetí jsou současné Velikonoce spíše společenskou, kulturní a také komerční záležitostí. Mnohé tradice a zvyky se dodržují, ale jejich původ se pomalu vytrácí a stává se z nich spíše zábava.²⁵

3.3 Poutě

Pout' v "křesťanském" pojetí můžeme chápat jako cesta za účelem návštěvy určitého

místa - poutního, která má náboženský význam. Prvními cíli poutníků byla místa, kde se nějakým způsobem projevila Boží přítomnost nebo kde byly pohřbeny svatí, nebo kde byly hroby apoštolů, mučedníků a světců.

Papež Jan Pavel II o pouti říká "Ona odpovídá situaci člověka, který rád chápe svůj život jako cestu. Od narození až po smrt prožívá každý vlastní situaci putujícího člověka. Ona připomíná osobní putování po stopách Kristových - je cvičením účinné askeze, pokáním za lidské slabosti, vnitřní přípravou a obnovou srdce. Bděním, postem a modlitbou poutník postupuje po cestě křesťanské dokonalosti".²⁶

Dle současných výzkumů se dnešní lidé vydávají na cestu - pout'. Není to až tolik z náboženských důvodů, ale na putování hledají své zklidnění, odpočnutí od moderní doby a především hledají své existenciální otázky.

V historii se zejména k výročním poutím soustředil společenský život včetně komediantů. Postupnou ateizací či sekularizací se tento zvyk oprostil od náboženského původu a pout' se v profánním světě stala synonymem zábavy a atrakcí. Po místech poutí kočovali se svým vybavením majitelé kolotočů, houpaček, střelnic apod.

V dnešní době můžeme občas naléznout i místa kde se tradice sloučení náboženské a zábavní slavnosti obnovuje.

²⁵ Srov. Zelený čtvrtek proč je zelený [online]© 2017 [cit. 10.3. 2017].
Dostupné z: <<http://velikonoce.vira.cz/clanky/zeleny-ctvrtek-proc-je-zeleny.html>>

²⁶ Srov. VLK,M, *Zamyšlení o významu křesťanské poutě* [online]©2000 [cit. 10.3. 2017].
Dostupné z: <<http://www.kardinal.cz/index.php?cmd=article&articleID=54>>

3.4 Narození dítěte

Narození potomka je zásadní ne-li nejdůležitější etapou v životě člověka. Rodičovství je dnes velmi významnou hodnotou, která je ve společnosti uznávána. Bohužel je tu velký propad oproti minulým generacím. V současnosti se bohužel na potomky dívá i z finanční či kariéerní stránky. Finanční zázemí může a bohužel je překážkou mnoha párů. Druhým jmenovaným aspektem je kariéra, která je poměrně vysoko v hodnotovém žebříčku dnešních lidí, společně s cestováním, nevšedních zážitků, sebe-realizací a vzděláváním.²⁷

Obřady spojené s narozením dítěte můžeme chápat na “formální”, “neformální” a “spirituální” úrovni.

Neformální oslava je zde zastoupena především rodinným setkáním. Kdy novopečení rodiče pozvou nejbližší rodinu a přátelé. Pozvaní gratulují, přinášejí dárky a vše je v harmonické atmosféře. Lidé tuto možnost využívají i kvůli “jedné společné návštěvě a ne jednotlivým návštěvám, které trvají několik týdnů i měsíců.

Téměř tradicí je v České republice “otcovské “ zapítí potomka se svými přáteli. Tatínek tak většinou oslaví s přáteli či kolegy narození dítěte ještě před příjezdem manželsky z porodnice sám.

Formální - nenáboženský rituál vítání občánků pořádají obce a města. Malý občanci jsou společně se svými rodiči přivítání starostou nebo zmocněným zástupcem města a většinou jim předá upomínkový nebo praktický dar. Tento obřad obsahuje spíše civilní aspekty, protože vztah k transcendenci a k posvátnu se zde vytrácí.

Náboženským rituálem zde míním křest. Křest samozřejmě není rituálem jen při narození dítěte. Křest je vstupním rituálem k přijetí křesťanské víry, přijetí Ježíše Krista a odpuštění prvotního hříchu. Křest může přijmout kdokoliv, kdo ještě nebyl pokřtěn a je připraven přijmout víru a křesťanský život. Křest se zakládá na omytí vodou a prohlášením jména trojjediného Boha nad pokřtěným jedincem. První zmínky o křtění malých dětí jsou datovány kolem 2. století. Výhodou křtu dětí (nesvéprávných) je předcházení všech hříchů, kterými jsme obklopeni už od narození. Výhodou křtu malých dětí je včlenění do společenství církve. Rodiče a kmotři se zaručují, že dítě bude vyrůstat v křesťanské víře a bude ji budovat, zdokonalovat a prohlubovat.²⁸

²⁷ Srov. TUČEK, M. a kol. Dynamika české společnosti a osudy lidí na přelomu tisíciletí, str. 48-49.

²⁸ Srov. KATOLICKÁ CÍRKEV. Vyznání víry církve, str. 245-251.

3.5 Manželství

Manželství je právní a společenská instituce, která tvoří legislativní základ pro rodiny. Muž a žena, kteří chtějí vstoupit do manželství, mají vzájemně poznat své charakterové vlastnosti a svůj zdravotní stav. V dnešní době se na manželství projevuje proměnlivá doba plná rodinných rozporů a alternativních způsobů koexistence partnerů.

Pozitivní stránky manželství je “úplná” rodina při výchově dětí, lepší budování mezilidské komunikace, uvědomění si osobní svobody. Negativní stránky instituce manželství nalézáme v nesprávném chápání nezávislosti mezi manželi, rozdílné názory právě na výchovu dětí, zvyšující se počet rozvedených párů.

Křesťanské pochopení manželství se odvíjí od stvoření světa, kdy Bůh stvořil člověka, jako obraz sebe samého a dal mu lásku. Manželství připomíná stejnou duchovní oddanost a lásku k partnerovi jako k Ježíši Kristu.

Mezi tři nejdůležitější rysy křesťanského manželství patří věrnost, plodnost a jednota. Církevním sňatkem je prohlášení o uzavření manželství před orgánem registrované církve či náboženské společnosti. Kněz, který provádí tento obřad, který budoucí manžele spojí, vyslovuje nad manželi požehnání církve. Tímto prohlášením se manželé zavazují k věrnosti boží. Toto manželství uzavřené v kostele před Bohem, pomáhá také při budování církve.

Zatímco občanský sňatek je prohlášením o uzavření manželství orgánem státu. Orgán státu je obecní úřad pověřený vést matriky, úřad, který plní matriční úřad. Manželství se uzavírá v místě určeném úřadem pro konání takovýchto obřadů, a nebo se manželství může uzavřít na kterémkoli místě, které matriční úřad povolí (volná příroda, místo pro snoubence něčím zvláštní, zoologická zahrada aj.).

Po uzavření občanského sňatku lze podstoupit i církevní obřad, ovšem bez účinku uzavření manželství, naopak to nelze. Svazek uzavření církevně nabývá práv a povinností daných zákonem.

V dnešní době mladí lidé vyhledávají častěji svatební obřad v kostele. Není tomu jen pro krásy chrámového prostoru, ale také pro to, že církev považuje manželství a rodinu za svátost na celý život. Možná se tak podvědomě hledá podpora, která nemusí při občanském sňatku tolik vyznít.²⁹

²⁹ Srov. ŠILHAVÁ, J. Co Bůh spojil, ať člověk nerozlučuje, [online]©2017 [cit. 15.3. 2017]. Dostupné z: <<http://www.manzelstvi.cz/podstata-manzelstvi/Manzelstvi-a-Bible/co-buh-spojil-at-clovek>

4 Postoje, sociální učení, stereotypy

Důvodem porozumění postojů je přesvědčení, že postoje umožňují předpovídat naše chování. Chování jedince záleží na motivaci člověka a kultuře, ke které jedinec přísluší.

4.1 Postoj

Postoj znamená pohotovost zaujmout vztah k určité skutečnosti (osobám, objektům, dějům) a jednat vůči ní určitým způsobem.

Osobnost každého člověka obsahuje postoje centrální a okrajové. Centrální postoje jsou takové, které se pojí s významným objektům - rodiče, zaměstnavatelé. Okrajové postoje jsou méně důležité a jsou to subjektivní (týkají se osobně jedince) skutečnosti.

Postoje mají buď jasně pozitivní, nebo negativní akcent, ale pokaždé mají nějakou intenzitu.

Postoj obsahuje tři složky:

- kognitivní - poznávací - hodnotící, vycházející z faktů
- afektivní - citová emotivní reflexe - vztek, nechuť, odpor
- behaviorální – složka, která má tendenci k jednání

Postoje zaujímáme nejen k jedincům, ale k celým sociokulturním skupinám nebo k menšinám. Pokud jsou tyto postoje negativní, dle výzkumů psychologové rozlišují negativní stereotypy (negativní přesvědčení), předsudky (negativní pocity) a diskriminaci (negativní činy).³⁰

Utváření postoje probíhá:

- generalizací zkušeností jedince či skupiny
- přebíráním postojů autorit / rodiny, přátel, školy.

Přijímáním podobných či stejných centrálních postojů se posiluje sociální koheze - nebo-li, soudržnost sociálního řádu.³¹

nerozlucuje.htm>

³⁰ Srov. NAKONEČNÝ. M. Sociální psychologie, str. 131-156

³¹ Srov. FALTÝN. J. Multikulturní andragogika, str. 54.-74

Vlastnosti postojů

Pokud zkoumáme lidské postoje, musíme se zabývat následujícími sedmi charakteristikami:

- vytváření trsů subjektivně souvisejících postojů
- odolnost vůči změně postojů
- konzistence - upevněnost kognitivní, afektivní a behaviorální složky
- soudržnost třech výše uvedených složek - někdy si člověk něco jiného myslí, ale jinak chová
- frekvence postoje - jak často, do jaké míry se určitý postoj vyskytuje v určité populaci
- polarita postoje - negativní či zcela pozitivní pól se může vlivem zkušeností přiblížit k jednomu či druhému pólu
- trvání postoje - díky zkušenostem naše postoje buďto přetrvávají nebo se postupně vytrácí.³²

Funkce postojů

- instrumentální - vztah od odměny k trestu: pozitivní postoj máme k tomu, to co nám přináší odměny, naopak negativní k těm co přináší trest
- ego defensivní - vztah k sebe-pojetí
- hodnotový - výraz hodnoty osobnosti, které vyznáváme
- kognitivní - orientace ve světě, v jeho smyslu a řádu
- sociální - postoje napomáhají k pocitu začlenění do sociálního společenství

4.2 Předsudky a stereotypy

Faltýn popisuje předsudky jako: “tradičně udržované iracionální postoje. Jsou to sdílená přesvědčení anebo myšlenky o určitých skupinách lidí. Předsudek - stereotyp je souhrnný dojem o určitých rysech, který shrnuje smýšlení o skupině lidí obvykle v termínech chování a zvyků.”³³ Nakonečně dodává, že slovo předsudek je nejčastěji

³² Srov. FALTÝN. J. Multikulturní andragogika, str. 54.-74

³³ Srov. tamtéž

spojováno s negativními a neodůvodněnými postoji.³⁴

Naproti tomu autostereotypy bývají naopak pozitivního chápání a mají stmelovací funkci. Je to tím, že pokud mluvíme o stereotypech - mluvíme o jiných skupinách, zatímco autostereotypy jsou postoje, které zaujímáme ke skupinám, ke kterým patříme.

Předsudky jsou významné tím, že je často nenasazujeme na skupiny, ale na jednotlivce. Bohužel tím ignorujeme fakta o osobě, která upozadujeme na základě jeho příslušnosti ke skupině a jejímu hotovému hodnotovému schématu.

Předsudky a stereotypy nám pomáhají jednoduše porozumět složité skutečnosti. Pokud skutečnost neodpovídá našim předsudkům, je pro člověka jednodušší změnit jeho porozumění realitě, než změnit předsudek.

Předsudky mají svou afektivní a kognitivní stránku. Behaviorální stránka u předsudků nemusí být, je to tím, že si můžeme své předsudky uvědomovat, ale nevyvozovat z nich naše chování.

Nejdůležitější skutečnost spojená s předsudky je to, že poněkud nadhodnocujeme vlastní kulturu nad kultury ostatní. Toto podhodnocování ostatních kultu, není nic jiného než diskriminace. Tudiž diskriminaci můžeme definovat jako předsudek uvedený do praxe.

Je obtížné všimnout si v každodenním životě u ostatních lidí pouze široce vymezených rysů (např. že je to muž.), a nevnímat ostatní rysy. Stejně tak je obtížné pohybovat se mezi ostatními lidmi z nich každý je nositelem určité kombinace spousty rysů, aniž bychom ostatní lidi a i sami sebe nezařazovali do skupin charakterizovaných určitou specifickou korelací.³⁵

³⁴ Srov. NAKONEČNÝ. M. Sociální psychologie, str. 154

³⁵ Srov. FALTÝN. J. Multikulturní andragogika, str. 54-74.

5 Shrnutí teoretické části

Dle Muchové mohou křesťané ve svátcích a slavnostech najít cestu k základním hodnotám. Pro věřícího člověka tyto slavnosti mohou znamenat vystoupení ze všedního dne a čas pro vykonávání různých rituálů.

Pro nevěřícího člověka a spoustu lidí v dnešní době, jsou slavnosti spojené se setkáváním se s rodinou a přáteli. Jak uvádí Muchová, tyto slavnosti posilují pocit sounáležitosti ke skupině. Ať je to skupina “jakákoliv”, křesťanská, rodinná, okruh přátel, dává nám pocit bezpečí, že nejsme sami.³⁶

V teoretické části se zabývám jak skupinou věřících, tak skupinou studentů, kteří mají téměř nulovou zkušenost s vírou. Na základě mého subjektivního pohledu, jsem definovala celoživotní události, které provázejí obě skupiny. Na základě, těchto “poznatků” jsem se inspirovala k tvorbě otázek do praktické části této práce. Byť některé otázky se mohou zdát subjektivně zabarvené, nejsou však bez “objektivní” vypovídající hodnoty.

³⁶ Srov. MUCHOVÁ, L. Úvod do náboženské pedagogiky, str. 106-107.

6 Praktická část

6.1 Metodologie výzkumu

Metodologie výzkumu je vědní disciplína, která zkoumá a popisuje plánování, organizaci a provádění výzkumu včetně vyhodnocení výzkumných dat. Výzkumné metody dělíme na kvantitativní a kvalitativní.

Podle význačného metodologa Creswella zní definice kvalitativního výzkumu takto: „Kvalitativní výzkum je proces hledání porozumění založený na různých metodologických tradicích zkoumání daného sociálního nebo lidského problému. Výzkumník vytváří komplexní, holistický obraz, analyzuje různé typy textů, informuje o názorech účastníků výzkumu a provádí zkoumání v přirozených podmínkách.“³⁷

Vzhledem k rozsahu bakalářské práce jsem se rozhodla použít ve svém výzkumném šetření pouze základní metodu kvalitativního výzkumu, což je otevřené kódování.

6.2 Cíle šetření a základní výzkumná otázka

Cílem této práce je zjistit, názory a postoje nevěřících studentů na své věřící kolegy. Z tohoto cíle odvozuji základní výzkumnou otázku: **Jak vnímají nevěřící vysokoškolští studenti sociokulturní skupinu svých křesťanských kolegů?**

Rozhovor jsem rozdělila do tří okruhů otázek:

- **otázky týkající se pohledu na křesťanství**
 - Zdají se vám některé svátky-zvyky křesťanů nepochopitelné - zbytečné proč a jaké to jsou?
 - Jaký názor máte na sex po svatbě?
 - Jaký je podle vás důvod, klesající počet křesťanů?

³⁷ HENDL, J. Kvalitativní výzkum, str. 50.

- **otázky týkající se pohledu ateisty na aplikující křesťany**

- Co dle vás vede lidi k víře?
- Proč si myslíte, že lidé chodí v dnešní době do kostela (jsou věřící)?
- V čem je jiné vaše chování, pokud jste (vědomě) ve společnosti věřících lidí?
- V čem se podle vás na obecné rovině liší chování věřících?
- V jaké situaci byste nechtěli být v přítomnosti křesťana/ů?
- Jaký rozdíl vnímáte v chování křesťanů oproti jiným náboženstvím?
- Proč je podle vašeho mínění méně rozvodů u věřících párů?

- **otázky týkající se zúčastňování se na tradicích a zvycích křesťanů v životě respondentů**

- Pokud jste četli Bibli, co si myslíte o obsahu a pokud nečetli z jakého důvodu?
- Proč slavíte Vánoce - typicky křesťanský svátek?
- Co nebo kdo by potenciálně změnil váš postoj k věřícím?
- Čím je podle vás způsobena vysoká návštěvnost půlnoční mše?
- Znáte desatero, a jaký na něj máte názor?
- Z jakého důvodu byste si nedokázali představit život (manželství) se silně věřícím křesťanem?

6.3 Metody použité ve výzkumném šetření

Ve výzkumném šetření jsem použila prvky kvalitativního výzkumu, a sice otevřeného kódování ke zjištění základních kategorií, ve kterých se respondenti vyjadřovali. U tohoto šetření je hlavním nástrojem rozhovor, což byla i má volba. V této práci jsem použila polostrukturovaný rozhovor s otevřenými otázkami.

Touto metodou jsem zkoumala malé množství respondentů a jejich postoj k výzkumné problematice v celistvém kontextu.

K výzkumnému šetření jsem zvolila sedm respondentů, z toho čtyři muži a tři ženy. Respondenti jsou moji bývalí spolužáci ze ZŠ a SŠ a spoluhráči z národní házené. V současné době jsou všichni posluchači vysokých škol. Všichni respondenti se "hlásí" ke statutu nepraktikujícího křesťana.

Rozhovory probíhaly v prostředí, které si vybral respondent sám a to z důvodu jeho celkové pohody a uvolněnosti.

6.4 Respondenti

V tomto výzkumu se vyskytuje sedm respondentů, z toho jsou 4 muži a 3 ženy. Jsou to lidé z mého blízkého okolí, jedná se buď o mé přátele, nebo kolegy - sportovce. Všichni “zapadají” do sociokulturní skupiny studentů vysokých škol a neaplikujících křesťanů.

Respondentka č.1

Respondentka číslo 1 se jmenuje Veronika. Veronice je 25 let a pochází z malé vesnice nedaleko Humpolce. Po maturitě na humpoleckém gymnáziu, získala titul Bc. na Vysoké škole ekonomické v Praze. Nyní pokračuje v magisterském studiu na Mendlově univerzitě v Brně. Ve volném čase se aktivně věnuje stolnímu tenisu jak z pozice hráčky, tak i z pozice rozhodčí. S křesťanstvím se setkává minimálně, a to v případě půlnoční mše o Vánocích.

Respondentka č.2

Respondentka číslo 2 se jmenuje Ivana a s křesťanskou vírou a zvyky se setkává od přítelkyně svého bratra. Ivaně je 24 let a pochází z Humpolce. Po maturitě na gymnáziu se rozhodla studovat, dle svého velkého vzoru Dr. Aleše Hrdličky, antropologii. Tento obor studuje na Masarykově univerzitě v Brně. Svůj volný čas tráví hraním na pikolu a bongo v kapele, která interpretuje historickou a lidovou hudbu.

Respondentka č. 3.

Respondentka číslo 3 se jmenuje Natálie je jí 25let a je také z Humpolce. Po maturitě na gymnáziu jí zaujaly především kulturní dějiny a kultura všeobecně. Nyní studuje na filozofické fakultě Masarykovi univerzity estetickou výchovu. Natálie ve svém volnu ráda navštěvuje výstavy, koncerty a vše co se týká “jejího oboru”. Rekreačně se zabývá během. Je propagátorkou veganského životního stylu. Minulý rok absolvovala Svatojakubskou pouť z Francie St. Jean -> Španělsko Santiago de Compostela. Tuto cestu podnikla podle svých slov k uvědomění si životních hodnot.

Respondent č. 4

První muž tohoto dotazníku je jednadvacetiletý Tomáš. Tomáš po maturitě na jihlavském gymnáziu studuje speciální pedagogiku na Masarykově univerzitě v Brně. Svůj volný čas tráví terénní jízdou na kole a improvizací divadlu. Letní volno tráví jako instruktor na táboře pro děti se speciálními potřebami. Po vysoké škole by se chtěl profesně věnovat výuce této skupiny dětí, třeba na škole ve své rodné Jihlavě.

Respondent č. 5

Respondent číslo 5 je dvacetiletý Michal. Po maturitě na gymnázium pokračuje se vzděláním na Vysoké škole polytechnické v Jihlavě v oboru aplikované informatice. Jeho koníčky jsou národní házená v jeho mateřském humpoleckém oddíle, kde hraje na pozici útočníka a basová kytara. Díky svému hudebnímu koníčku hraje ve dvou “amatérských” kapelách a doufá, že se z amatéra společně se svými kapelami dostane na pódia.

Respondent č. 6

Respondent číslo 6 se jmenuje Jaroslav. Jaroslavovi je 22 let a po maturitě na střední průmyslové škole v Jihlavě se nyní vzdělává v informatice na Vysokém učení technickém v Brně. Stejně jako Michal je jeho velkým koníčkem národní házená. Tomuto sportu se věnuje více jak 10 let a již od počátku svého působení je na pozici brankáře. Díky své pílí hraje nejen druhou ligu se svým domovským týmem, ale hostuje v nejvyšší soutěži tohoto sportu v 1. lize. Jedním z jeho snů je vyhrát mistrovský titul v tomto sportu.

Respondent č. 7.

Respondent číslo 7 je dvacetiletý student Vysoké školy ekonomické v Praze Jan. Jan se kromě účetnictví věnuje hře na bicí i národní házené. Kromě těchto koníčků ho můžeme najít na scéně humpoleckého loutkového divadla, anebo s autorským divadelním spolkem Zlá sazenice se objevuje na středověkých slavnostech hradu Orlick. Kvůli svým prarodičům v raném dětství ministroval. Na toto období si pamatuje především z fotografií, tuto zkušenost s vírou však dále neprohluboval.

6.5 Popis rozhovorů

Rozhovor s Veronikou (č. 1), probíhal v její oblíbené restauraci, kde tráví svůj čas po tréninku se svými spoluhráči ze stolního tenisu. Nejprve jsme “tenistům” vysvětlili, proč chceme být část večera samy - studijní účely a poté se pustili do rozhovoru. Po zodpovězení otázek jsme se připojili k již probíhající zábavě.

Druhý rozhovor s Ivanou (č. 2) jsem spojila s výletem. Jako lokalitu jsem zvolila Ivino oblíbené místo zříceninu hradu Lipnice nad Sázavou. Dobře vím, že je to jedno z mála míst, kde je Iva velmi uvolněná a spokojená.

Respondentka Natálie (č. 3) se uvolněně a krásně cítí se svým poměrně novým psím kamarádem Hugem. Proto jsme vyrazili ve “třech” na procházku po humpoleckém okolí. Zde bylo poněkud náročnější zaznamenávání odpovědí.

Za prvním mužem (respondent č. 4) jsem se vydala do nedaleké Jihlavy. V tomto městě jsme nejprve navštívili místní zoologickou zahradu a poté v historickém centru města proběhl náš rozhovor.

Michal (č. 5) sám zvolil místo, které mu bylo nejpříjemnější, a to zkušebna jeho kapely. Pro mě osobně nebylo moc příjemné sedět v obklopení kabelů a hudebních nástrojů, ale Michal působil uvolněně a vstřícně, což pro mě bylo nejdůležitější.

Jaroslava (č. 6) jsem navštívila na domácím zápase národní házené. Po výhře nad vyrovnaným soupeřem (Draken Brno), jsme prvně rozebrali uplynulý zápas a poté přešli k mému výzkumu.

Poslední (č. 7) rozhovor s Janem probíhal uprostřed týdne v jedné z Janových oblíbených hospod. Naneštěstí to byl jeden z dnů, kde se v tomto zařízení schází místní “trampské” osazenstvo. Tudiž jsme byly často “vyrušovány” známými písněmi. Tento rozhovor byl náročný na udržení se tématu, ale i tak byl rozhovor dokončen.

6.6 Vyhodnocení výzkumného šetření

Vyhodnocení odpovědí na otázku č. 1:

V odpovědi na první otázku po důvodech, které podle nevěřících respondentů vedou věřící lidé k víře, jsem vyhodnotila kategorii *víra jako odpověď na lidskou nedostačivost* za kategorii, pod kterou spadá většina ostatních kategorií: *Víra jako potřeba vyšší morální spravedlnosti, jako potřeba jistoty a bezpečí, životního smyslu a smyslu světa*. Druhým okruhem důvodů je podle respondentů kategorie, kterou můžeme nazvat *svoboda – nesvoboda*. *Víra jako důsledek primární socializace* se jeví jako děj, který jde mimo svobodné rozhodnutí člověka, souvisí s ním zřejmě i *víra ve vztahu k tradici*. Na druhé straně však respondenti vnímají i nutnost rozhodnout se svobodně pro víru (*víra jako svobodné rozhodnutí*).

Z pohledu těchto respondentů tedy náboženská víra je projevem vědomí nezodpovězenosti mnoha lidských problémů se životem a světem, ale vyžaduje svobodné rozhodnutí křesťana.

Vyhodnocení otázky č. 2:

Z pohledu nevěřících respondentů lze rozdělit odpovědi do čtyř větších skupin: První z nich se týká *vztahu k transcenci*, (*komunikace s Bohem, kognitivní potřeba a vlastní víra*), druhá se týká *vztahu ke společenství ostatních věřících* (*potřeba někam patřit, důsledek primární socializace, získání prestiže*). Třetí skupina se týká atmosféry kostelního prostoru. Poslední skupinu tvoří odpovědi zahrnuté pod kategorii *únik od reality*. Zatímco první tři jsou spíše popisné, čtvrtá opět konstatuje lidskou nedostačivost, tentokrát ale má charakter negativní nebo s náznakem patologie.

Můžeme tedy shrnout, že ve vztahu k návštěvám kostela nevěřící respondenti popisují motivy svých věřících kolegů jako obecně náboženské (*víra, komunikace s Bohem*), sociální (*potřeba někam patřit, socializace*) a vztahující se k *atmosféře prostoru*. Spíše negativně je vymezena kategorie *únik od reality*.

Vyhodnocení otázky č. 3:

V otázce tři, která se týká křesťanských zvyků a svátků, vidíme tři okruhy významů. První okruh se týká *individualismu* (*individuální význam prožívání svátků*, a také sem může spadat *dobrovolné prožívání*). Druhý okruh *sekularizační dopad* zahrnuje 2 kategorie (*sekularizované významy, subjektivizace víry*), třetím samostatným okruhem je *odlišnost*,

konkrétně netolerance odlišností, která se prolíná předešlými dvěma okruhy.

Můžeme tedy uzavřít, že pohled nevěřících vysokoškoláků na křesťanské zvyky a svátky nese typické rysy sekularizace: zdůrazňovaný individualismus, který s sebou nese i dobrovolnost a subjektivismus na jedné straně, na druhé straně respondenti objektivně vnímají skutečnost, že pokud křesťané slaví určité události, mají k tomu jako socio-kulturní skupina důvod, oni sami ho však ignorují a dodávají křesťanským svátkům svůj sekularizovaný význam (setkání s přáteli, rodinou, nakupování dárků...).

Vyhodnocení otázky č. 4

Všichni oslovení respondenti odpověděli záporně na otázku ohledně přečtení Bible. V odpovědích spatřuji dvě stěžejní témata, je to *vyzrálost a interpretace*. Do okruhu vyzrálosti řadím argumentaci *dobrovolností a všeobecnou vzdělaností*. Do kategorie *interpretace* spadají podkategorie: *potřeba logických odpovědí, interpretační mnohotvárnost a laický pramen poznání*.

Respondenti si byli částečně vědomi vzhledem k četbě Bible své vlastní “nevyzrálosti”, uvědomují si, náročnost této knihy jak do počtu stránek, tak o pochopení obsahu. V “touze” po všeobecné vzdělanosti se uchylují k laickým zdrojům, které mohou vést k mystifikaci čtenáře a následně špatné interpretaci.

Vyhodnocení otázky č. 5

Z pohledu nevěřících respondentů můžeme v otázce č. 5 nalézt dva okruhy pojmů. Pod první okruh Vánoce jako důvod slavení spadají tyto kategorie: *slavnost jako důvod setkání, vztah k tradici důsledky primární socializace*. Druhým okruhem, který se, ale de-facto prolíná všemi odpověďmi je *dopad sekularizace*.

Nevěřící respondenti mají povědomí o tom, proč křesťané slaví Vánoce, ale vlivem sekularizace oni sami vnímají tyto svátky pouze jako důvod pro setkávání se s rodinou a přáteli. Tento jev mají “zakódován” především z důsledku primární socializace. Jelikož se jedná veskrze o pozitivní jev, všichni respondenti tuto tradici dodržují.

Vyhodnocení otázky č. 6

Na tuto otázku se názory nevěřících respondentů velmi lišily. Přesto jsem vyhodnotila základní kategorie. První z nich *sex jako potěšení* jsem zařadila podkategorii: *hédonismus - carpe diem*. Tyto odpovědi jsou typické pro mužské pohlaví především v tomto věku. Druhá kategorie - *institucionalizace*, zahrnuje především *kritiku praxe církve*. Zde se respondenti odvolávají na církev jako instituci a její desatero. Třetí kategorie *strach* zahrnuje především chápání sexu jako opatření před ztrátou *partnera*. Poslední a významnou kategorií je zde *tolerance*. Ta se prolíná téměř všemi odpověďmi.

Respondenti negativně vnímají jakoukoliv náboženskou autoritu “třetí strany” v intimních oblastech. Ať je to církev jako taková, desatero či Bůh. Respondenti nemají nic proti sexu před svatbou, ale ani po svatbě, pokud to vyhovuje a neomezuje ani jednoho z partnerů.

Vyhodnocení otázky č. 7

Z odpovědí na otázku, zda se respondenti chovají jinak s věřícími lidmi, nebo nevěřícími jsem vyhodnotila dvě kategorie. Jednou z nich je *rovnocennost*: pod kterou řadím podkategorie: *rovnocenné postavení všech a přirozenost*. Druhou kategorií kategorie: *jiné chování jako strach z konfrontace*.

Nevěřící respondenti se shodují v tom, že pokud se nachází ve společnosti věřících lidí, jejich chování se nemění a je stejně přirozené jako ve společnosti ateistů. Chování se nemění ani při vyslovování názorů na víru a nevíru, jen se těchto *názorových konfrontací* snaží nevěřící respondenti vyhnout, a pokud k nim dojde, cítí se nepříjemně.

Vyhodnocení otázky č. 8

V této otázce respondenti odpovídají na chování svých věřících kolegů. Předně zde vidím kategorie *přirozenost* a chování dle *autorit*. Pod kategorií *autorit* řadím: *morální a etické uvědomění, praxi církve a nesvobodnou vůli*.

Z takto vytvořených kategorií můžeme soudit, že nevěřící respondenti považují své věřící kolegy za méně přirozené a uvolněné než jsou sami respondenti, a to na základě držení se autorit. Pod pojmem autorita zde můžeme vidět morálku nebo církev jako instituce.

Vyhodnocení otázky č. 9

U této otázky shledávám dvě významné kategorie. První nadřazená kategorie je *institucionalizace*, kam řadím: *primární socializaci* a *negativní praxi církve*. Druhá nadřazená kategorie je *svoboda*, kam spadá: *svoboda volby* a *možnost alternativních směrů*.

Můžeme uzavřít, že i když v otázce víry má podle respondentů velký dopad primární socializace, v jejich představách i přesto počet věřících klesá. Dle mínění nevěřících respondentů je to způsobeno větší “náboženskou” nabídkou - alternativní směry a odmítání institucionalizace - kterou můžeme chápat i tak, že věřících v pravém smyslu slova neubývá, pokud by za víru bylo považováno prožívání víry jako intimního vztahu k tomu, co člověka přesahuje.

Vyhodnocení otázky č.10

V této otázce jsem vyhodnotila nadřazené kategorie *neústupnost*, *lidská nedostačivost* a *individualizace víry*. Pod kategorií *neústupnost* jsem zařadila: *zarputilost*, *potřebu logických odpovědí* a i *neutrálnost* ze strany nevěřících vysokoškoláků. *Lidská nedostačivost* zahrnuje předpokládanou *potřebu jistot a životních osobnostních pilířů*, jak to vnímají nevěřící respondenti ve vztahu k věřícím. *Individualizaci* nadřazují nad *subjektivní prožívání víry* a zároveň *pluralitu v náboženství*.

Nevěřící respondenti si v celkovém kontextu nedokáží představit konkrétní důvod, proč by se oni sami měli stát věřícími. Každá víra je podle nich projevem individuality a tudíž i změnu statutu připouštějí pouze tehdy, pokud nastane těžká životní situace, avšak i v této situaci hledají spíše “logické” odpovědi než oporu ve víře.

Vyhodnocení otázky č. 11

Z odpovědí respondentů u otázky týkající se návštěvnosti půlnoční mše jsem vyhodnotila tyto tři kategorie: *návštěva kvůli atmosféře prostoru*, kam řadím i *touhu po poznání*. Dalším okruhem je *neznalost praxe církve*, která obsahuje i *uznání křesťanské víry*. Třetí kategorií je *návštěvnost coby příležitost k sociální interakci*, pod kterou spadá kategorie *sekularizovaná oslava*.

Nevěřící respondenti se domnívají, že důvodem vysoké návštěvnosti půlnoční mše je vysoké působení atmosféry prostoru. Tato atmosféra způsobuje propojení obou světů věřících i nevěřících bez ohledu na vyznání, sekularizační proces, ale i neznalost praxe církve. Tato atmosféra prostoru a hlavně okamžiku potlačuje negativní myšlenky a postoje vůči náboženství.

Vyhodnocení otázky č. 12

Z odpovědí nevěřících respondentů jsem vytvořila dvě kategorie. Jedna je *zastaralost* a druhá *etika-morálka*, kde jako podkategorii řadím *desatero jako návod*. Respondenti se proti desateru víceméně neohrazují, části respondentů se však zdá zastaralá formulace. S obsahem bez větších připomínek souhlasí.

Nevěřící respondenti neberou desatero za pravidla jen věřících, ale jako celoplošná etická pravidla chování.

Vyhodnocení otázky č. 13

Mnoho respondentů nedokázalo odpovědět na otázku, týkající se situace, nebo konkrétních momentů, ve kterých by se nechtěli nacházet v přítomnosti křesťanů. Z dostupných odpovědí jsem vyhodnotila dvě základní kategorie. Jednou z nich je *aplikace víry* a druhou *strach z konfrontace*.

Nevěřící respondenti se obávají pouze situací, kde věřící kolegové budou aplikovat svou víru. Ne však z důvodu nesnášenlivosti, ale spíše ze strachu ze svého nevhodného chování či nepochopení situace.

Vyhodnocení otázky č. 14

Z odpovědí nevěřících respondentů jsem došla k těmto kategoriím: *rozdílnost názorů*, kam řadím *výchovu*, *svobodu volby*, druhou kategorii jsem nazvala praxe církve: obsahuje podkategorie: *intimita* a *svoboda volby*. Nevěřící respondenti si život s věřícím kolegou víceméně nedokáží představit.

Nevěřící respondenti považují za základní kámen partnerského vztahu stejné či podobné hodnoty a názory důležité především ve výchově potomků a svobodné volbě víry. V těchto oblastech je malá pravděpodobnost změny.

Vyhodnocení otázky č. 15

Z výpovědí nevěřících respondentů jsem sestavila tyto základní kategorie: *subjektivizace víry*, pod kterou patří *individualizace víry a nedostatek příkladů*. Samostatnou kategorií tvoří kategorie *umírněnost - umírněná forma vyznání x fundamentalismus*.

Nevěřící respondenti považují své křesťanské kolegy za jednu z nejmírnějších forem náboženské víry. Usuzují tak na základě teroristických činů, o kterých informují média. Na druhou stranu si jsou vědomi, že pokud křesťané o své víře nehovoří či ji nějak nedosvědčují, nemají pro svůj názor oporu v dostatečném množství příkladů.

Vyhodnocení otázky č. 16

V odpovědích na otázku týkající se rozvodů jsem našla následující kategorie: *vztah k transcendenci* - Bůh jako autorita, druhá kategorie je *vztah ke společenství* - zde je pod-kategorií *potřeba prestiže a morální neústupnost*.

Nevěřící respondenti považují nízkou rozvodovost u věřících kolegů za otázku prestiže vzhledem ke společnosti - co by tomu řekli ostatní věřící a vlastně i nevěřící. Dalším aspektem je, že rozvod se považuje za morální selhání jak před sebou samým, tak hlavně před Bohem.

6.7 Vyhodnocení výzkumného šetření

Na základní výzkumnou otázku plynou z mého šetření následující závěry:

- náboženská víra je projevem vědomí nezodpovězenosti mnoha lidských problémů se životem a světem, ale vyžaduje svobodné rozhodnutí křesťana.
- k návštěvám kostela podle nevěřících respondentů vedou u jejich věřících kolegů motivy obecně náboženské (víra, komunikace s Bohem), sociální (potřeba někam patřit, socializace) a vztahující se k atmosféře prostoru. Spíše negativně je vymezen motiv únik od reality.
- Můžeme tedy uzavřít, že pohled nevěřících vysokoškoláků na křesťanské zvyky a svátky nese typické rysy sekularizace: zdůrazňovaný individualismus, který s sebou nese i dobrovolnost a subjektivismus na jedné straně, na druhé straně respondenti objektivně vnímají skutečnost, že pokud křesťané slaví určité události, mají k tomu jako socio-kulturní skupina důvod, oni sami ho však ignorují a dodávají křesťanským svátkům svůj sekularizovaný význam (setkání s přáteli, rodinou, nakupování dárků...).
- Respondenti si byli částečně vědomi vzhledem k četbě Bible své vlastní “nevyzrálosti”, uvědomují si, náročnost této knihy jak do počtu stránek, tak o pochopení obsahu. V “touze” po všeobecné vzdělanosti se uchylují k laickým zdrojům, které mohou vést k mystifikaci čtenáře a následně špatné interpretaci.
- Nevěřící respondenti mají povědomí o tom, proč křesťané slaví Vánoce, ale vlivem sekularizace oni sami vnímají tyto svátky pouze jako důvod pro setkávání se s rodinou a přáteli. Tento jev mají “zakódován” především z důsledku primární socializace. Jelikož se jedná veskrze o pozitivní jev, všichni respondenti tuto tradici dodržují.

- Respondenti negativně vnímají jakoukoliv náboženskou autoritu “třetí strany ” v intimních oblastech. Ať je to církev jako taková, desatero či Bůh. Respondenti nemají nic proti sexu před svatbou, ale ani po svatbě, pokud to vyhovuje a neomezuje ani jednoho z partnerů.
- Nevěřící respondenti se shodují v tom, že pokud se nachází ve společnosti věřících lidí, jejich chování se nemění a je stejně přirozené jako ve společnosti ateistů. Chování se nemění ani při vyslovování názorů na víru a nevíru, jen se těchto *názorových konfrontací* snaží nevěřící respondenti vyhnout, a pokud k nim dojde, cítí se nepříjemně.
- Z takto vytvořených kategorií můžeme soudit, že nevěřící respondenti považují své věřící kolegy za méně přirozené a uvolněné než jsou sami respondenti, a to na základě držení se autorit. Pod pojmem autorita zde můžeme vidět morálku nebo církev jako instituce.
- Můžeme uzavřít, že i když v otázce víry má podle respondentů velký dopad primární socializace, v jejich představách i přesto počet věřících klesá. Dle mínění nevěřících respondentů je to způsobeno větší “náboženskou” nabídkou - alternativní směry a odmítání institucionalizace - kterou můžeme chápat i tak, že věřících v pravém smyslu slova neubývá, pokud by za víru bylo považováno prožívání víry jako intimního vztahu k tomu, co člověka přesahuje.
- Nevěřící respondenti si v celkovém kontextu nedokáží představit konkrétní důvod, proč by se oni sami měli stát věřícími. Každá víra je podle nich projevem individuality a tudíž i změnu statutu připouštějí pouze tehdy, pokud nastane těžká životní situace, avšak i v této situaci hledají spíše “logické” odpovědi než oporu ve víře.
- Nevěřící respondenti se domnívají, že důvodem vysoké návštěvnosti půlnoční mše je vysoké působení atmosféry prostoru. Tato atmosféra způsobuje propojení obou světů věřících i nevěřících bez ohledu na vyznání, sekularizační proces, ale i neznalost praxe církve. Tato atmosféra prostoru a hlavně okamžiku potlačuje negativní myšlenky a postoje vůči náboženství.

- Nevěřící respondenti neberou desatero za pravidla jen věřících, ale jako celoplošná etická pravidla chování.
- Nevěřící respondenti se obávají pouze situací, kde věřící kolegové budou aplikovat svou víru. Ne však z důvodu nesnášenlivosti, ale spíše ze strachu ze svého nevhodného chování či nepochopení situace.
- Nevěřící respondenti považují za základní kámen partnerského vztahu stejné či podobné hodnoty a názory důležité především ve výchově potomků a svobodné volbě víry. V těchto oblastech je malá pravděpodobnost změny.
- Nevěřící respondenti považují své křesťanské kolegy za jednu z nejmírnějších forem náboženské víry. Usuzují tak na základě teroristických činů, o kterých informují média. Na druhou stranu si jsou vědomi, že pokud křesťané o své víře nehovoří či ji nějak nedosvědčují, nemají pro svůj názor oporu v dostatečném množství příkladů.
- Nevěřící respondenti považují nízkou rozvodovost u věřících kolegů za otázku prestiže vzhledem ke společnosti - co by tomu řekli ostatní věřící a vlastně i nevěřící. Dalším aspektem je, že rozvod se považuje za morální selhání jak před sebou samým, tak hlavně před Bohem.

Závěr

Na základní výzkumnou otázku „Jak vnímají nevěřící vysokoškolští studenti sociokulturní skupinu svých křesťanských kolegů?“ tedy můžeme odpovědět následovně: V provedeném výzkumném šetření nevěřící studenti své věřící kolegy vnímají veskrze neutrálně či lehce pozitivně, jejich víru ovšem za projev vnímání lidské nedostačivosti. Na druhé straně oceňují jejich umírněnou formu vyznání tváří v tvář islámskému fundamentalismu.

Křesťané jako sociokulturní skupina tedy zřejmě trpí takovými pocity častěji než jiné skupiny, např. nevěřící. Sami respondenti se považují za svobodnější a přirozenější. Velmi si cení vlastní svobody, díky níž mohou některých nabídek křesťanství využít v rámci svého subjektivně prožívaného vnímání života (např. návštěva půlnoční mše o Vánocích), nebo možnosti prožívat pouze sekulární význam svátků a zvyků, což je dostatečně naplňuje. Pokud se týče morálky, která souvisí s vírou, cítí se podobně zavázáni obecnými morálními principy desatera jako křesťané. Sexualitu však chápou jako možnost nezávazné hry v rámci hédonistického vnímání života – a také jako pojistku partnerského vztahu. Nižší rozvodovost křesťanských párů přisuzují většímu důrazu na autoritu církve a Boha, kterou oni sami v rámci své prožívané svobody odmítají. Toto vnímání, ale přichází v úvahu za předpokladu, že mluvíme o věřících jako o jednotlivcích, ba i skupině, ale skupině jako takové. Velký důraz přitom respondenti kladou na individuální prožívání a aplikaci víry i u svých věřících kolegů, ale například společný partnerský život s věřícím křesťanem si z důvodu odlišných hodnot představit neumí, i když si uvědomují velkou pluralitu a alternativnost ve víře. Neumí si ani představit, že by se z nich mohli stát věřící lidé. Negativní postoj mají nevěřící respondenti spíše k instituci církve a k náboženství, pokud provokuje v lidech projevy fundamentalismu.

Ve zkratce řečeno, uplatnili respondenti sice lehce pozitivní vztah k sociokulturní skupině křesťanů, ale jich samotných se však světonázorové rozdíly mezi oběma skupinami netýkají, jsou zabydleni a spokojeni ve svém sekularizovaném postoji. Žijí vedle této malé skupiny, neodsuzují ji, ale ani neobdivují, prostě žijí „vedle“ křesťanů, nikoliv „s“ křesťany.

Seznam použité literatury a dalších informačních zdrojů

FALTÝN, J. Multikulturní andragogika. Praha: Karlova univerzita Filozofická fakulta. ISBN neznámé

HENDL, J. Kvalitativní výzkum. Praha: Portál. 2005. ISBN 80-7367-040-2

LÉVI-STRAUSS, Claude. *Rasa a dějiny*. Brno: Atlantis, 1999. ISBN 80-7108-138 8.

KATOLICKÁ CÍRKEV. Vyznání víry církve, Překlad 1. dílu katolického katechizmu pro dospělé. České Budějovice: Protisk. 1999. ISBN 80-86074-15-3

MUCHOVÁ, L. Budete mými svědky. Brno: Karmelitánské nakladatelství. 2011. ISBN 978-80-86953-82-3

MUCHOVÁ, L. Úvod do náboženské pedagogiky. Olomouc: Matice cyrilometodějská. 1994. Č. j. 17-315/79/111/1

NAKONEČNÝ, Milan. *Sociální psychologie*. Praha: Academia, 1999. ISBN 80-200-0690-7.

NEŠPOR, Zdeněk R. a Dušan LUŽNÝ. *Sociologie náboženství*. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-251-5.

VÁCLAVÍK, David. *Náboženství a moderní česká společnost*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-2468-3

VAVŘINCOVÁ, V. Malá encyklopedie Vánoc. Praha: Libri. 2001.
ISBN7277-076-4

VAVŘINCOVÁ, V. Malá encyklopedie Velikonoc. Praha: Libri. 2006.
ISBN 80-7277-292-9

PRŮVODCE KATECHISMEM. Rosice: Gloria,2008 ISBN: 978-80-86760-47-6

RICHTER, Klemens. *Liturgie a život: co bychom měli vědět o mši, o církevním roku a smyslu liturgie*. Praha: Vyšehrad, 1996. ISBN 80-702-1140-7,

TUČEK, M. a kol. *Dynamika české společnosti a osudy lidí na přelomu tisíciletí*. Praha: Slon. 2003. ISBN 80-86429-22-9

INTERNETOVÉ

vzdělávací program Člověk v tísní [online] [cit.10.3. 2017].
Dostupné z:<<https://www.varianty.cz/interkulturni-vzdelavani>>.

HALÍK,T. náboženství a společnost [online], © 2007 [cit. 17.3.2017].
Dostupné z:<<http://halik.cz/cs/tvorba/clanky-eseje/nabozenstvi-spolecnost/clanek/40/>>.

Základní rozdělení věřících podle způsobu deklaráce víry k 26. 3. 2011 a hlavní charakteristiky věřících©2011[cit.11.3.2017].
Dostupné z: <<https://www.czso.cz/documents/10180/29508960/1702201402.pdf/35de35a0-fb2d-4921-9416-7d01fb0c8e05?version=1.0>>.

Základní rozdělení věřících podle způsobu deklaráce víry k 26. 3. 2011 a podle věku©2011[online][cit.11.3.2017].Dostupné z<<https://www.czso.cz/documents/10180/20551795/17022014a02.pdf/3cb6b892-beec-4ea3-8a7e-5444ab95dae8?version=1.0>>.

HALÍK,T. Není ateista jako ateista, [online] © 2015 [cit. 3.3.2017].
Dostupné z: <<http://halik.cz/cs/tvorba/clanky-eseje/clanek/221/>>

KODET,V. Dnešní člověk a křesťanství [online]© 2016 [cit. 8.3.2017].

Dostupné z: <http://www.vojtechkodet.cz/video/kurz-beta/dnesni-clovek-a-krestanstvi.html>>

Zelený čtvrtek proč je zelený [online]© 2017 [cit. 10.3. 2017].

Dostupné z: <<http://velikonoce.vira.cz/clanky/zeleny-ctvrtek-proc-je-zeleny.html>>

VLK,M, Zamyšlení o významu křesťanské poutě [online]©2000 [cit. 10.3. 2017].

Dostupné z: <<http://www.kardinal.cz/index.php?cmd=article&articleID=54>>

ŠILHAVÁ,J. Co Bůh spojil, ať člověk nerozlučuje, [online]©2017 [cit. 15.3. 2017].

Dostupné z: <http://www.manzelstvi.cz/podstata-manzelstvi/Manzelstvi-a-Bible/co-buh-spojil-at-clovek-nerozlucuje.htm>

§12 - §15 zákona č. 117/1995 sb. o státní sociální podpoře. In: Sbíрка zákonů. 26. 5. 1995.ISSN 1211-1244

Seznam použitých zkratek, obrázků, grafů, tabulek, příloh

Příloha č. I Rozhovory rozdělené dle otázek

Přílohy

1. Co dle vás vede lidi k víře?

Veronika

“Někteří jsou k tomu vedeni už od malička svými rodiči. **Víra jako důsledek primární socializace** Ale víra jako taková se nedá vynutit. Ve většině mě známých případech v dospělosti se jedinci sami rozhodnou, zda lidé věří nebo od víry opustí, protože nejsou přesvědčeni a k víře byli pouze nuceni. **Víra jako svobodné rozhodnutí.**”

Ivana

“Potřeba vysvětlit si to, proč se někomu dějí špatné věci a potřeba věřit v to, že když se budou chovat podle nějakých pravidel, tak se vše zlepší. **Víra jako potřeba vyšší morální spravedlnosti**”

Natálie

“Potřeba hledání smyslu života, jistoty a pochopení.“ **Víra jako potřeba životního smyslu. Víra jako potřeba jistoty a bezpečí**

Tomáš

“Strach z neznáma, pocit bezpečí. **Víra jako potřeba jistoty a bezpečí**

Lidé si neumí vysvětlit některé věci tak se obrací k bohu. **Víra jako potřeba smyslu světa**

Chtějí se brát v kostele.” **Víra ve vztahu k tradici**

Michal

“Je to potřeba člověka doufat, že jeho život má nějaký smysl. **Víra jako potřeba životního smyslu.** A naděje v to, že pokud v životě trpí, bude se mít potom líp.” **Víra jako potřeba vyšší morální spravedlnosti**”

Jaroslav

“Špatná životní situace, nenacházení racionálního řešení problémů a nebo situací.” **Víra jako potřeba smyslu světa**

Jan

“Někdy rodiče! **Víra jako důsledek primární socializace** ale spíš si myslím, že se lidé k víře obrací tehdy, když mají problém nebo jsou v úzkých.” **Víra jako odpověď na lidskou nedostačivost.**

2. Proč si myslíte, že lidé chodí v dnešní době do kostela (jsou věřící)?

Veronika

“Určitě většina návštěvníků chodí do kostela z důvodu, že jsou věřící. Mají potřebu se vyzpovídat nebo si vyslechnout mši. **Víra jako důvod návštěv kostela** Dále pak mohou hledat lidé v kostelech určitou únikovou cestu od reality a od běžných starostí **Návštěva kostela jako únik od reality**. Nebo navštíví kostel jen proto, že jdou nasát atmosféru, ať už vánoční, velikonoční atd. **Atmosféra prostoru** ”

Ivana

“Někteří proto, že jsou ve víře vychováni, patří to k tradicím **Návštěva kostela jako důsledek primární socializace**. Někteří proto, že chtějí zapadnout do nějakého kolektivu. **Návštěva kostela jako výraz potřeby někam patřit**”

Natálie

“Útěk z reality dnešní materiální doby **Únik od reality** – návrat k hodnotám, oáza klidu... **Atmosféra prostoru** ”

Tomáš

“Tradice vánoc, velikonoc **Návštěva kostela ve vztahu k tradici**. Aby je učil přemýšlet nad některými věcmi. **Kognitivní potřeba**. Soudržnost s ostatními věřícími. **Návštěva kostela jako výraz potřeby někam patřit** ”

Michal

“Chodit do kostela a být věřící jsou podle mě 2 zcela rozdílné věci. Pokud jde o chození do kostela, je to, podle mě, potřeba dokázat sám sobě a ostatním že jsem správným věřícím. **Získání prestiže**”

Jaroslav

“Zřejmě je to součástí víry a možnost jak (komunikovat) s bohem případně něčím co si myslí, že jim může pomoci. **Komunikace s Bohem**”

Jan

“Spousta (nevěřících chodí ze zvědavosti) **Zvědavost**, někdo z povinnosti a někteří tam jdou hledat pochopení, útěchu a promlouvat s Bohem! **Komunikace s Bohem** Jo, a některé babky, tam jdou proto, aby mohl požvejkat a podrbat. **Výraz potřeby někam patřit** ”

3. Zdají se vám některé svátky-zvyky křesťanů nepochopitelné - zbytečné proč a jaké to jsou?

Veronika

“Vánoční svátky má většina lidí spojeno s dárky, volnými dny a pohádkami. Myslím si, že málokdo si uvědomuje, že prvotní účel slavení je narození Ježíška, ale zbytečné rozhodně nejsou. **Individuální význam**. Velikonoce jsou spojeny hlavně se zábavou, alkoholem a silně postrádají účel, kvůli kterému byly původně slaveny. Většina lidí pouze ocení dva dny volna, ale půst na Velký Pátek se dodržuje zřídkakdy. Tři Králové jsou spojeni hlavně se sbírkou a ve své podstatě mi tento svátek přijde úplně zbytečný. Lidé, kteří chtějí přispět na charitu s tím nemusí zdaleka čekat na jediný den v roce.” **sekularizované významy**

Ivana

“Zvyky – křest, protože to dítě si obřad a význam ještě neuvědomuje, myslím si, že by se mělo dát křtít, až tomu samo bude rozumět a bude chtít.” **Dobrovolné prožívání svátků**

Natálie

“Nic mě nenapadá, jediný problém mám s netolerancí v určitých oblastech – homosexualita či jakákoliv jiná odlišnost.” **netolerance odlišností**

Tomáš

“Nezdají, protože i ostatní lidé mají své zvyky a svátky a ty také neodsuzuji. Např. masopust a vegetariánství.” **individuální významy**

Michal

“O žádném momentálně nevím. Možná to, jak se na Velikonoce, ale nevím přesně kde, nechávají lidé dobrovolně ukřižovat jako Ježíš. Sám si ubližovat kvůli víře mi přijde jako naprostá šílenost.” **subjektivizace víry**

Jaroslav

“To zřejmě ne, pro věřící mají význam, tak se asi nedají počítat jako nepochopitelné. Jinak pokud bychom to brali pragmaticky tak vlastně křesťanské svátky pro nevěřícího nemají smysl.” **individuální význam**

Jan

“Každá víra má své, tak si myslím, že to je asi dobře nastavené!” **individuální význam**

4. Pokud jste četli Bibli co si myslíte o obsahu a pokud nečetli z jakého důvodu?

Veronika

“Bibli jsem nečetla a vše co o ní vím, jsem se dozvěděla pouze z výkladu ze školy. **všeobecná vzdělanost**. Myslím si, že na čtení takové knihy musí člověk dozrát a hlavně si vyhradit čas, aby ji kromě samotného čtení takové pochopil. Nejsem si jista, zda se do tohoto bodu někdy ve svém životě dostanu.” **dobrovolnost, vyzrálost**

Ivana

“Četla jsem dětskou Bibli. **laický pramen poznání** Podle mě by si ji měl přečíst každý. Nevěřím na stvoření světa tímto způsobem, ale vzhledem k tomu, že některé motivy se opakují i v jiných náboženských knihách, tak by se dala považovat jako „fantasy“ kronika.” **potřeba logických argumentů**

Natálie

“Četla jsem úryvky, zejména ze studijní důvodů – umělecké náměty atd. **všeobecná vzdělanost**.

Bible je kniha jako každá jiná, problém často nastává s interpretací, což je ovšem osobní výklad.” **interpretační mnohotvárnost**

Tomáš

“Protože je to náročná literatura, má náročný obsah.” **vzrálost**

Michal

“Četl jsem pouze verzi pro děti, ale už dost dávno.. **laický pramen poznání** Nemyslím si, že by tam bylo něco, co by mě mohlo nějak obohatit, nebo zajímat.” **vzrálost**

Jaroslav

“Nečetl, z pohledu víry nepotřebuji vědět, co se v té knize píše **lhostejnost** a proč jí věřící používají jako návod ke správnému životu.”

Jan

“Nečetl, je to velká knížka a nějak mě to neláká!” **vzrálost**

5. Proč slavíte Vánoce - typicky křesťanský svátek?

Veronika

“U nás je to spojeno hlavně s faktem, že se sejde celá rodina, což se povětšinu roku nestává. **Slavnost jako důvod setkání** Samozřejmě máme doma Vánoce spojeny se spoustou dobrého jídla a pití.”

Ivana

“Kvůli rodinné pohodě, sejdeme se všichni, vidíme se s příbuznými. **Slavnost jako důvod setkání** Užívám si ten klid a pohádky.” **únik od reality**

Natálie

“Je to dlouhodobě zakořeněno v západní kultuře.” **vztah k tradici**

Tomáš

“Rodinná tradice, příležitost setkat se s celou rodinou.” **vztah k tradici, Slavnost jako důvod setkání**

Michal

“Protože je neberu jako křesťanský svátek, **projev sekularizace**, ale jako takovou rodinnou oslavu, kdy se sejdou se svými nejbližšími.” **Slavnost jako důvod setkání**

Jaroslav

“Je to zvyk, který jsem převzal od rodičů a prarodičů **primární socializace** nevidím v tom uctívání víry ani Krista, spíš jenom čas kdy jsou lidé spolu.” **Slavnost jako důvod setkání**

Jan

“Tak již od mala jsem k tomu měl vztah **primární socializace** Máme nějaké své rituály a narodil se Ježíšek!” **vztah k tradici**

6. Jaký názor máte na sex po svatbě?

Veronika

“Myslím, že takový názor už je v dnešní době přežitek. Zním pár lidí (párů), kde jeden z partnerů je ze silně věřící rodiny, ale ani tento jedinec se sexem po svatbě nečeká. Možná to od něj rodina očekává a věří tomu, že sex bude vážně až po svatbě, ale případy mně známé chráněný sex praktikují i před svatebním slibem. Těch co čekají až po svatbě je vážně minimum a je to i tím, že se bojí, že by o partnera přišli, kdyby k sexu nesvolili. A nebo prostě jen sami nejsou ve své víře přesvědčeni, že by s tím měli čekat až na svatební noc.” [kritika praxe církve](#)

Ivana

“Já bych do toho nešla. Sex není nejdůležitější věc, ale je to součást vztahu a pokud někdo zjistí, že jim to nevyhovuje až po svatbě, může to způsobit velké problémy" mezi manželi.” [strach ze ztráty](#)

Natálie

“Myslím, že je to záležitost pouze partnerů a toho, jak jim to vyhovuje.” [tolerance](#)

Tomáš

“Špatný, člověk by si měl užívat, dokud je mladý a krásný.” [hedonismus](#)

Michal

“Pokud to ti lidé, kterých se to týká opravdu dodržují a vyhovuje jim to, tak je vše v pořádku. Je to přece jenom jejich věc.” [tolerance](#)

Jaroslav

“To nevím jestli je v dnešní době prakticky reálné. [kritika praxe církve](#) Názor na to zřejmě nemám, ale i v těchto oblastech by člověk před svatbou měl vědět, do čeho se zavazuje a ne vlastně čekat do svatby a pak třeba řešit nějaké sexuální nesrovnalosti.” [strach ze ztráty](#)

Jan

“Já jsem i pro sex před svatbou.” [carpe diem](#)

7. V čem je jiné vaše chování, pokud jste (vědomě) ve společnosti věřících lidí?

Veronika

“Moje chování rozhodně jiné není. Věřící lidé jsou lidé jako všichni ostatní **rovnocenné postavení všech** a to, že mají své přesvědčení a věří v boha nebo cokoli jiného neznamená, že bych se před nimi měla nějak hlídat v tom, co říkám.” **přirozenost**

Ivana

“Není v ničem jiné, každý má právo na svůj názor.” **rovnocenné postavení všech**

Natálie

“Není v ničem jiné.” **přirozenost**

Tomáš

“Nemyslím si, že se chovám jinak, ale není mi příjemné, když se mě snaží obracet k jejich víře.” **strach z konfrontace**

Michal

“Moje chování je naprosto stejné, jako když jsem jen mezi ateisty.” **rovnocenné postavení všech**

Jaroslav

“Jenom v tom, že se nesnažím diskutovat o otázkách víry. Já osobně se tím nezabývám a nijak mě to neoslovuje, tudíž v tomhle není třeba řešit otázky víry, protože o nich víceméně nic nevím.” **strach z konfrontace**

Jan

“Nijak to nerozlišuju a myslím, že se chovám všude stejně.” **přirozenost**

8. V čem se podle vás na obecné rovině liší chování věřících?

Veronika

“Věřící lidé žijící v mém okolí se nechovají jinak než nevěřící. Možná nejsou tolik sprostí ve vyjadřování a mají daleko větší úctu k autoritám, jako jsou rodiče, učitelé atd. Ale to rozhodně neznamená, že všichni nevěřící lidé jsou hulváti.” **větší morální a etické uvědomění**

Ivana

“Větší puritánství.” **svázanost**

Natálie

“Myslím, že na obecné rovině se neliší v ničem.” **přirozenost**

Tomáš

“Jsou pokornější a vstřícnější než většina nevěřících.” **větší morální a etické uvědomění**

Michal

“Tak to je jen spekulace, protože jsem se nikdy na nic podobného nezaměřoval, nebo si toho nevšiml. Ale pokud bereme praktikující křesťany, nemůžu říct, že by mi na jejich chování přišlo něco odlišného.” **přirozenost**

Jaroslav

“Obecně asi více věří, že někdo na ně dohlíží a má jejich život pod kontrolou **nesvobodná vůle** a to co se děje je něčí vůle a mají osud nalinkovaný tak se nemusí o nic víc snažit.” **kritika špatné praxe církve**

Jan

“Tak to je různé. Někdo jde přes mrtvoly a jiný to neřeší.” **nezaujatost, individualismus**

9. Jaký je podle vás důvod, klesající počet křesťanů?

Veronika

“Myslím, že důvod pramení už v raném dětství, kdy bývají děti nuceny věřit, modlit se a chodit v neděli do kostela **primární socializace**. Pak když mají možnost se dobrovolně rozhodnout, jak naložit se svým životem, tak už u víry nezůstávají.”
svoboda volby

Ivana

“Důvodem může být uzavřenost církve, vůči společnosti, puritánství a věda, která spoustu věcí vysvětluje jinak.” **negativní praxe církve**

Natálie

“Stále přetrvávají dogmata a jejich stavění nad skutečnou víru. Myslím, že počet věřících je stále velký, ubývá pouze lidí, kteří mají potřebu chodit do kostela a svoji víru prožívají více vnitřně.” **kritika institucionalizace církve**

Tomáš

“Svět se prostě mění, dnes lidé věří v jiné věci. Peníze apod. Je uspěchaná doba.” **alternativní možnosti**

Michal

“Dřív patřilo křesťanství k tradici. V dnešní době jsou tyhle věci na ústupu obecně. A zároveň s rozšiřujícím se rozhledem některých lidí, jsou celkem populární jiná náboženství.” **alternativní možnosti**

Navíc křesťanství (hlavně Římsko-katolická církev) má poměrně striktní omezující pravidla.” **negativní praxe církve**

Jaroslav

“Zřejmě lidé přestávají věřit na zázraky, a že za ně někdo něco udělá a racionálně začínají být pány svého života a svého osudu.” **potřeba logických argumentů**

Jan

“Dle mého je to dáno dobou. Dřív to bylo normální, že se chodilo do kostela atd. dnes mladí ani nevědí, že kostel existuje.” **primární socializace**

10. Co nebo kdo by potenciálně změnil váš “statut” z ateisty na křesťana?

Veronika

“Nejsem si jistá, jestli by mohlo něco můj postoj změnit. **zarputilost** Ale člověk by neměl nikdy říkat nikdy. Možná až nastane v životě nějaká těžká zkouška, tak se může stát, že budu hledat nějakou únikovou cestu a tu najdu ve víře. **potřeba jistoty** Zatím si tuto možnost nedokážu vůbec představit.”

Ivana

“Já k nim nemám odmítavý postoj, neodsuzuji je. Ale moje přesvědčení z pohledu antropologie se nezmění.” **potřeba logických odpovědí**

Natálie

“Nemám pocit, že bych byla vůči věřícím nějak vyhraněná. Zároveň si nemyslím, že existuje skupina „věřící“ jako taková, vždy je to o konkrétních lidech, **subjektivní prožívání víry** víra v Boha určitých lidí je mi bližší než přístup jiných věřících.” **pluralita uvnitř náboženství**

Tomáš

“Láska k partnerovi nebo silný životní zážitek.” **životní osobnostní pilíře**

Michal

“K věřícím mám neutrální postoj. Jejich víra mě nezajímá, ale toleruji ji, pokud mi ji někdo nepodsouvá. Mám věřící i mezi příbuznými.” **neutrálnost**

Jaroslav

“Myslím, že mi asi nic nezmění názor na věřící.” **zarputilost**

Jan

“Těžko soudit?!”

11. Čím je podle vás způsobena vysoká návštěvnost půlnoční mše?

Veronika

“Kostel o Vánocích na každého z nás dýchá určitou atmosférou, která je specifická. **Atmosféra prostoru**. I když nejsem věřící, tak na půlnoční mši o Vánocích se dojdu vždy podívat. Žádnou modlitbu neznám a nevím, co odpovídat při pomlkách faráře, ale i tak si koledy v kostele ráda poslechnu.” **neznalost praxe církve**

Ivana

“Vánoční atmosféra, pěkná vánoční hudba.” **Atmosféra prostoru**

Natálie

“Nemyslím si, že je vnímána jako výhradně křesťanská událost. **sekularizovaná oslava** Jde spíše o koledy atd.” **Atmosféra prostoru**

Tomáš

“Vánoční svátky zlidověli a chodí na půlnoční mši i nevěřící.”

Michal

“Opět je to spíš o tom, že je to jakási tradice. Je to jako s celými Vánoce – setkávání s lidmi.” **Sociální interakce**

Jaroslav

“To bude tím, že přeci jenom Vánoce jsou křesťanské svátky **uznání křesťanské víry** a spousta lidí má čas a i ti kteří pravidelně nechodí do kostela tak načichnou k víře.” **touha po poznání**

Jan

“Lidé jsou ze zvědavosti **touha po poznání** a může to být dáno tím, že se třeba narodil ten ježíšek, tak ho jdou přivítat!” **uznání křesťanské víry**

12. Znáte desatero a jaký na něj máte názor?

Veronika

“Všech deset přikázání neznám a kdyby se jimi všichni řídili, tak by nejspíš svět byl bez válek a sporů. Ale desatero je příliš přísné pro běžný život a v případě, že bych je dodržovala tak, jak jsou známy, život by nebyl zdaleka taková sranda. Podle mě formulace jednotlivých desater působí spíš směšně.” **zastaralost**

Ivana

“Znám desatero, s prvními třemi nesouhlasím. Ostatní jsou pravidla, která by měla platit ve společnosti všeobecně, ne jen pro věřící.” **všeobecná etická pravidla**

Natálie

“Znám a myslím, že jde o obecné zásady, kterými by se každý slušný člověk měl řídit.” **všeobecná etická pravidla**

Tomáš

“Asi bych ho nedokázal celý vyjmenovat. Myslím, že pro 21. století by se dal zmodernizovat. Na dnešní dobu už moc neseďí.” **zastaralost**

Michal

“Asi ne úplně celé, ale podle mě na něm není v podstatě nic špatného. Jsou to takové zásady slušného chování v deseti bodech.” **všeobecná etická pravidla**

Jaroslav

“Podle mě je to jakýsi návod na to co by člověk neměl a měl dělat. **desatero jako návod** A pokud to neudělají tak budou potrestáni.”

Jan

“Desatero znám ale moc se podle něj neřídím, snad jen v některých bodech. Každý ať si žije, jak potřebuje!” **negativizace pravidel, individualismus**

13. V jaké situaci byste nechtěli být v přítomnosti křesťana/ů

Veronika

“Při křtinách, biřmování nebo podobných zvycích, **aplikace víry** místy by mi to možná přišlo směšné, což by se vzhledem k vážnosti situace pro křesťany nehodilo.”

Ivana

“Žádná situace mě nenapadá.”

Natálie

“Žádná mě nenapadá.”

Tomáš

“Při modlení u nich doma.” **aplikace víry**

Michal

“Tak tady mě nic konkrétního nenapadá.”

Jaroslav

“V případě, že by mě chtěli převrátit a přesvědčit na svojí víru a musel bych to s nimi řešit proč nechci.” **konfrontace názorů**

Jan

“Žádná mě nenapadá!”

14. Z jakého důvodu byste si nedokázali představit život (manželství) se silně věřícím křesťanem?

Veronika

“Když pomínu, že by takový muž nejspíš čekal se sexem až po svatbě, tak by pro mě nepřicházelo v úvahu chodit každou neděli na mši, dodržovat půst apod. **negativní praxe církve** Pokud by byl silně věřící, tak by mě k víře nejspíš nutil také a jeho rodina by určitě sama nesouhlasila, aby si jejich syn vzal takového neznaboha, jako jsem já.” **svoboda volby**

Ivana

“Rozdílné názory na život, stvoření světa. Věda x víra, sex po svatbě.” **rozdílnost názorů**

Natálie

“Myslím, že pro vztah obecně je důležité, aby lidé uznávali stejné či podobné hodnoty. Víra je něco velmi silně spjatého s osobností člověka a formuje ho. Jestliže je pro někoho Bůh jediný možný vesmír je těžké strávit celý život s člověkem, který tuto víru nesdílí a Boha neuznává.” **rozdílnost názorů**

Tomáš

“Neholila by si nohy a podpaží. Žádný sex před svatbou.” **intimita**

Michal

“Protože bychom si vůbec nerozuměli. A na hodně věcech neshodli.” **rozdílnost názorů**

Jaroslav

“Zřejmě bychom měli jiné názory na výchovu dětí **výchova** a následně zřejmě i soužití s někým kdo je silně věřící by nebylo jednoduché.” **rozdílnost názorů**

Jan

“Mohl by vštěpovat své názory!” **konfrontace názorů**

15. Jaký rozdíl vnímáte v chování křesťanů oproti jiným náboženstvím?

Veronika

“Nevidím příliš velké rozdíly mezi křesťany a jinými náboženstvími do té doby, než se začnou chovat radikálně. Příklady z poslední doby mi jen ukazují, že asi nikdy nepochopím oddanost v prosazování víry v boha či jiné hodnoty. Atentáty extremistů na nevinné nevěřící obyvatele na veřejných prostranstvích je ubohé a u takových lidí bych zavedla i trest smrti.” **umírněná forma vyznání versus fundamentalismus**

Ivana

“Oproti islámu dnes už méně radikální, oproti židovství méně uzavřený.” **umírněná forma vyznání**

Natálie

“Myslím, že nejde o to, v jakého boha člověk věří, ale jak se snaží své náboženství ohýbat ve vlastní prospěch.” **individualizace víry**

Tomáš

“Pokud nemluví o své víře nepoznám rozdíl.” **individualizace víry**

Michal

“Neznám nikoho, kdo by praktikoval nějaké jiné náboženství, takže nemohu soudit.” **nedostatek příkladů**

Jaroslav

“Jelikož se o víru nezajímám jako o celek tak tohle se nedá říci. Ale možná, že jsou v dnešní době více umírnění než například jiné extrémistické náboženství nicméně ne vždy tomu tak bylo.” **umírněná forma vyznání versus fundamentalismus**

Jan

“Jak jsem uvedl, všechno má své!” **individualizace víry**

16. Proč je podle vašeho mínění méně rozvodů u věřících párů?

Veronika

“Myslím si, že tlak rodin věřících partnerů je tak velký, že by kvůli „ostudě“ **potřeba prestiže** spojené s rozvodem nebyli schopní se rozvést. A to i za předpokladu, že si s protějškem nerozumí a nedokáží spolu spokojeně žít. Dalším důvodem je i to, že silně věřící páry věří, že vše je dílem božím a tak berou manželství jako fakt.” **Bůh jako autorita**

Ivana

“V jejich víře je dáno, že rozvod není správný, vše se dá překonat. Takže udržují i nefungující vztahy.” **Bůh jako autorita**

Natálie

“Myslím, že se snaží problémy řešit a neukončují vztah hned rozvodem.“ **morální neústupnost**

Tomáš

“Protože je to v rozporu s jejich vírou, dle mého laického názoru.” **Bůh jako autorita**

Michal

“Církev rozvody nepovoluje – pokud vím. Takže to ti lidé, berou asi až jako nejzašší možnost.” **morální neústupnost**

Jaroslav

“To je určitě v návaznosti na přikázání a bibli kde tohle není popsáno jako správně věc a tudíž věřící páry i kdyby chtěly tak mají i v tomhle tom dalším bloku proč se nerozvést.” **Bůh jako autorita**

Jan

“Protože to berou jako poslání! Že to vlastně spojil Bůh, tak člověk nesmí rozdělit!” **Bůh jako autorita**

Chtěl/a byste k tomuto tématu něco dodat?

Veronika

žádná připomínka

Ivana

žádná připomínka.

Natálie

žádná připomínka

Tomáš

“Časově příliš náročný rozhovor.”

Michal

“Myslím si, že je rozdíl mezi tím, být křesťan a být věřící. U některých lidí je víra opravdu osobní věc, ke které nepotřebují žádnou organizaci, ani modlitby. **odmítnutí institucionalizace** A pak jsou praktikující křesťané, u kterých mi přijde, že jde pouze o jakousi masku, **získání prestiže** nebo prostě jen návyk bez nějakého prožitku.”

Jaroslav

žádná připomínka

Jan

žádná připomínka

Abstrakt

BARTÁKOVÁ, A. Sociokulturní skupina křesťanů ve vnímání vysokoškolských studentů. České Budějovice, 2017. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra pedagogiky. Vedoucí práce L. Muchová.

Klíčová slova: sociokulturní skupina křesťanů, sekularizovaná společnost, studenti vysokých škol, ateisté, vnímání, postoje, rozhovor

Tato práce si klade za cíl zjistit, jak vnímají nevěřící vysokoškolští studenti sociokulturní skupinu svých křesťanských kolegů.

Teoretická část se skládá z 5 kapitol. V první kapitole se věnuji stručnému vymezení základních pojmů - kultura, multikulturalita, sociokulturní skupiny. Dále se v první kapitole věnuji sekularizované společnosti a pluralitě v náboženství. Druhá kapitola popisuje křesťanství jako celek, jeho obsah a křesťanské učení víry. Ve třetí kapitole se zabývám slavením "základních" svátků a důležitých událostí v životě věřících i nevěřících. Snažím se zde o pohled nevěřících oproti pohledu věřících. Čtvrtá kapitola teoretické části se zabývá předsudky a stereotypy. Pátá kapitola shrnuje teoretickou část.

Šestá kapitola obsahuje výzkumné šetření, ve kterém bylo použito sedm polostrukturovaných rozhovorů s otevřenými otázkami. Závěr patří vyhodnocení získaných dat a odpovědi na výzkumnou otázku.

Abstract

BARTÁKOVÁ, A. Socio-cultural group of Christians in the perception of university students. Czech Budejovice, 2017. Bachelor thesis. University of South Bohemia in the Czech Budejovice. Faculty of Theology. Department of Education. Supervisor L. Muchová.

Keywords: socio-cultural group of Christians, secularized society, university students, atheists, perceptions, attitudes, interview

This work aims to find out how they perceive unbelievers college students socio-cultural group of their Christian colleagues.

The theoretical part consists of 5 chapters. The first chapter is devoted to a brief definition of basic concepts - culture, multiculturalism, social and cultural groups. Furthermore, in the first chapter devoted to secular society and pluralism in the region. The second chapter describes Christianity as a whole, its contents and the Christian doctrine of the faith. The third chapter deals with the celebration of the 'basic' holidays and important events in the lives of believers and non-believers. I am trying to find a perspective view of the unbelievers compared to believers. The fourth and chapter of the theoretical part deals with prejudices and stereotypes. The fifth chapter summarizes the theoretical part.

The sixth chapter contains research, which used seven semi-structured interviews with open questions. Conclusion includes evaluation of the data obtained and then answer the research question.